

Joanna Kuosmonen

Belyta Tembo

POHJOIS-POHJANMAAN KYLÄOHJELMAN PÄIVITYS VUOSILLE 2021-2025

POHJOIS-POHJANMAAN KYLÄOHJELMAN PÄIVITYS VUOSILLE 2021-2025

Joanna Kuosmonen
Belyta Tembo
Opinnäytetyö
Kevät 2021
Maaseutuelinkeinot
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Maaseutuelinkeinojen tutkinto-ohjelma

Tekijät: Joanna Kuosmonen ja Belyta Tembo

Opinnäytetyön nimi: Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelman päivitys vuosille 2021–2025

Työn ohjaaja: Paula Syri

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2021

Sivumäärä: 33+28

Opinnäytetyö on toteutettu Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n toimeksi antamana. Työn tuloksena on uusi Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma vuosille 2021–2025. Kyläohjelma on opinnäytetyössä liitteenä 1. Sitä varten on kartoitettu alueen kylien voimavaroja ja kehittämiskohteita.

Kyläohjelmaa varten toteutimme kaksi kyselyä ja avasimme niiden pohjalta erilaisia aiheita koskien kylien tulevaisuutta ja kehittämiskohteita. Ensimmäisen kyselyn kohderyhmänä olivat kaikki Pohjois-Pohjanmaan kyläläiset ja toinen kysely oli suunnattu Oulun ammattikorkeakoulussa opiskeleville nuorille. Kyselyt toteutettiin Webropol-ohjelmalla. Keskeisimpiä teemoja olivat nuorten viihtyminen ja vapaaehtoistyön tärkeys kylillä.

Kyläläisten mielipide kylien elinvoimaisuudesta oli huomattavan optimistinen erityisesti vuoden 2020 koronaepidemian johdosta. Rauhallisen maaseudun odotetaan houkuttelevan paluumuuttajia ja tuovan liikettä kyliin. Kyselyissä esille nousseet kehittämiskohteet liittyivät pääasiassa väestön vanhenemiseen ja sen seurauksiin.

Asiasanat: kylätoiminta, kyläkysely, Pohjois-Pohjanmaa

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Agricultural and Rural Industries

Authors: Joanna Kuosmonen and Belyta Tembo

Title of thesis: Northern Ostrobothnia village program 2021-2025

Supervisor: Paula Syri

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2021 Number of pages:33+28

This thesis has been commissioned by Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry. The result is the new village program of Northern Ostrobothnia 2021–2025. The village program is a document for which we have scoped the assets and subjects of development.

We executed two inquiries for the village program. Based on the answers we studied the future of villages and the potential areas of development. The target audience for the first inquiry was all the villagers in Northern Ostrobothnia. The second inquiry was meant for young students at Oulu University of Applied Sciences. Both inquiries were made with Webropol-service. The main themes were young people's contentment in villages and the value of volunteer work.

Villagers were very optimistic about the vitality of villages, especially after the corona epidemic of 2020. The tranquillity of the countryside is expected to attract people to move back to their home village and bring movement to the villages. Based on the inquiries, the areas of development were related to villagers aging.

Keywords: village, village program, Northern Ostrobothnia

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	KYLÄTOIMINTA	7
2.1	Kylätoiminta Suomessa.....	7
2.1.1	Valtakunnallinen kylätoiminta	7
2.1.2	Pohjois-Pohjanmaan kylätoiminta.....	8
2.1.3	Muut toimijat	9
2.2	Kyläohjelma.....	10
2.2.1	Tavoitteet.....	10
2.2.2	Aiemmat kyläohjelmat.....	11
2.3	Vapaaehtoistoiminta kylillä.....	11
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	12
3.1	Kyläohjelman laadintaprosessi.....	12
3.2	Kyläkysely	12
3.3	Kyläkysely nuorille.....	13
4	KYLÄKYSelyn TULOKSET	14
4.1	Vastaajat	14
4.2	Kylien nykytilanne ja kyläohjelman tavoitteiden toteutuminen	17
4.3	Vapaaehtoistyön määrä ja arvo	18
4.4	Tulevaisuuden visio ja toiveet	21
4.5	Vapaa sana	22
5	NUORTEN KYSELYN TULOKSET	23
5.1	Vastaajat	23
5.2	Kylän tärkeät tekijät.....	24
5.3	Tavoitteiden toteutuminen.....	25
5.4	Kylätoiminta.....	26
5.5	Tulevaisuuden visio ja toiveet	28
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	29
7	KYLÄOHJELMA	30
8	POHDINTA	31
	LÄHTEET.....	32
	LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Kylätoiminta on tärkeä osa maaseudun kehittämistyötä. Kylätoiminta vahvistaa kyläidentiteettiä ja yhteisöllisyyttä (Suomen kylätoiminta ry 2014, viitattu 10.11.2020). Se on yhteen kokoavaa ja yhteishenkeä lisäävää toimintaa, johon kuuluu yleisesti talkootoiminta (Nieminen & Virkkula 2020). Valtakunnallisesti kylien kehittämistä edistää Suomen kylätoiminta. Se pyrkii pitämään kylät elinvoimaisina ja vahvistamaan niiden vaikutusmahdollisuuksia. Valtakunnallisen kylätoiminnan ja kyläyhdistysten välillisenä linkkinä toimivat maakunnalliset kyläyhdistykset, joita on maassa yhteensä 19. Maakunnalliset kyläyhdistykset edistävät oman alueensa kylien toimintaa ja ajavat näiden etuja. Niiden toimintaa vahvistavat maakunnalliset kyläohjelmat, joita päivitetään noin neljän vuoden välein. (Suomen kylät ry 2019, viitattu 10.11.2020.)

Opinnäytetyö toteutettiin yhden maakunnallisen kyläyhdistyksen, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n, toimeksiannosta. Laadimme kyläohjelma-asiakirjan vuosille 2021–2025. Pohjaksi uudelle kyläohjelmalle teimme kyläkyselyn kyläläisille, jossa kartoitimme kylien nykytilannetta, kehityskohteita ja vapaaehtoistyön määrää. Teimme myös erillisen kyselyn nuorille kyläläisille, jotta saisimme nuorten näkemyksiä kylistä ja kylätoiminnasta.

2 KYLÄTOIMINTA

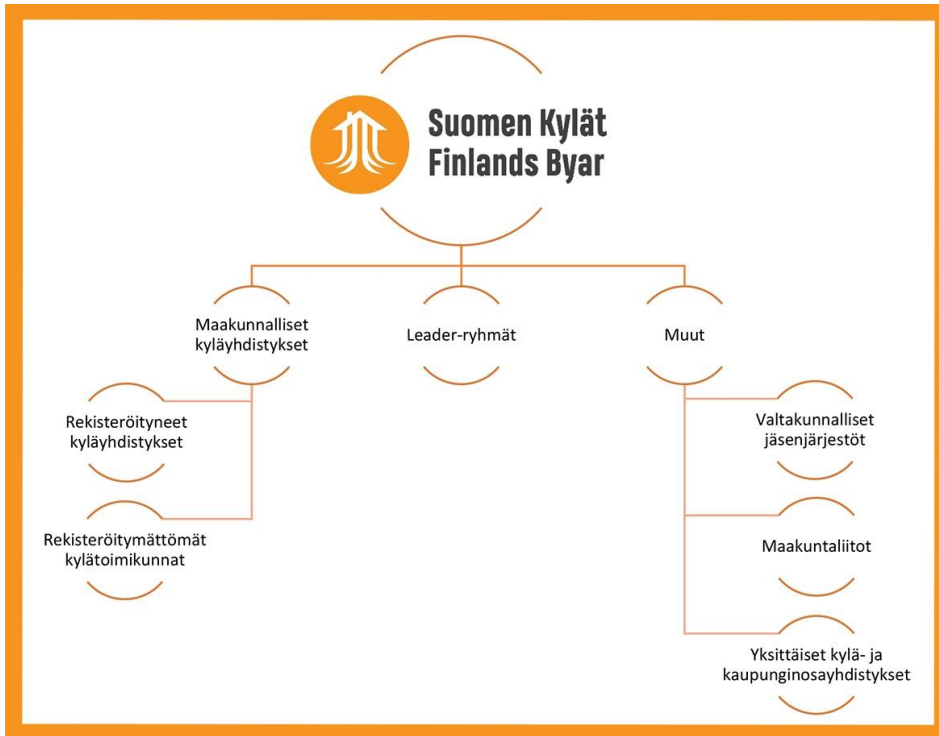
2.1 Kylätoiminta Suomessa

Ensimmäiset kylätoimikunnat syntyivät 1970-luvun alussa, kun herättiin siihen, että maaseutu alkoi tyhjentyä asukkaista. Kylätoimikunnat loivat yhteisöllisyyttä ja toimintaa kyläläisille sekä samalla toimivat linkkinä kunnan ja kyläläisten välillä (Kansanen 2010, 12). Tällä hetkellä Suomessa on yli 4 200 kylää ja niistä 3 100 on organisoitunut kyläyhdistyksiksi (Suomen kylätoiminta ry 2014, viitattu 10.11.2020).

Kylätoiminta Suomessa voidaan jakaa kolmeen eri portaaseen: valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen toiminta. Valtakunnallinen toimija on Suomen Kylät ry. Maakunnallisia kyläyhdistyksiä on 19. Ne edustavat kylätoimintaa maakuntatasolla. Paikallinen toiminta käsittää kyläyhdistykset, kylätoimikunnat ja asukasyhdistykset. (Suomen kylät ry 2020, viitattu 21.11.2020.)

2.1.1 Valtakunnallinen kylätoiminta

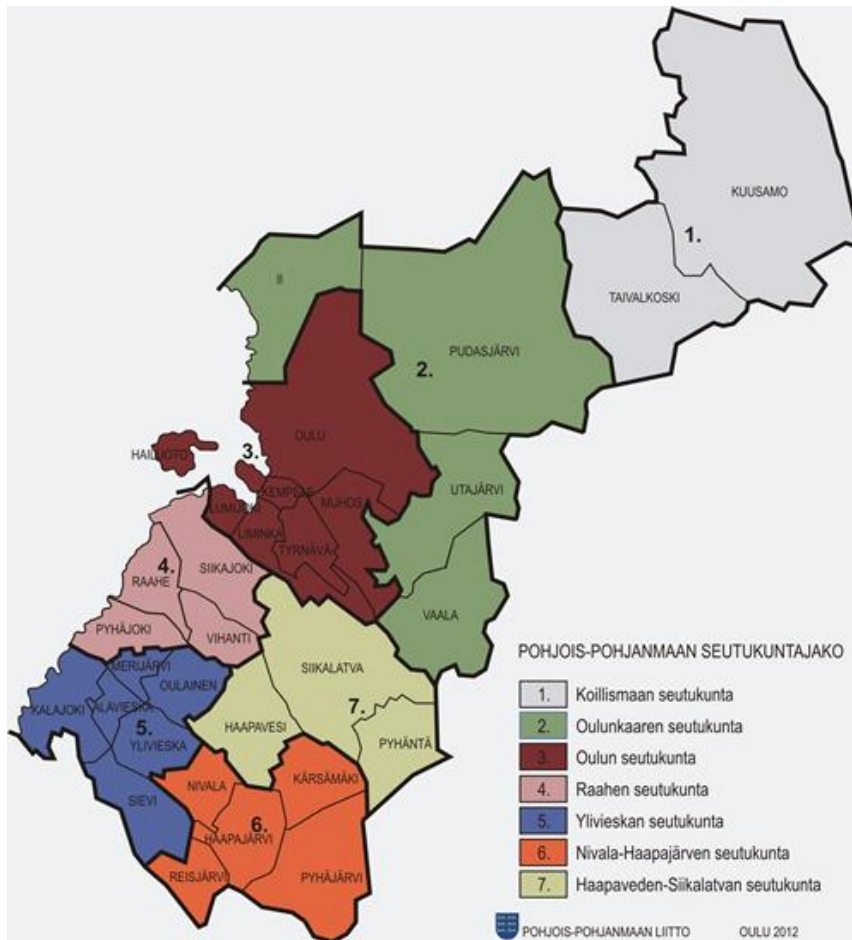
Suomen Kylät ry on omin sanoin "Kylätoiminnan sekä Leader-ryhmien äänenkannattaja ja edunvalvaja". Se on valtakunnallisesti merkittävin kylätoiminnan organisaatio ja sen toimintaan kuuluu maaseudun kehittämisen linjausten ja strategian luominen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Se edustaa noin 4000 kyläyhdistystä ja -toimikuntaa, 19 maakunnallista kyläyhdistystä, 54 seudullista Leader-ryhmää sekä kuntatason kyläyhdistyksiä ja kaupunginosayhdistyksiä (KUVIO 1). Suomen Kylät ry tekee poliittisesti sitoutumattomana yhteistyötä eduskunnan, ministeriöiden ja keskusjärjestöjen kanssa edistääkseen kylä- ja paikallisyhteisöjen asioita. (Suomen kylät ry 2020, viitattu 21.11.2020.)

KUVIO 1. Suomen Kylät ry järjestäytyminen (Suomen kylät ry 2020, viitattu 4.12.2020)

2.1.2 Pohjois-Pohjanmaan kylätoiminta

Pohjois-Pohjanmaa on pinta-alaltaan Suomen toiseksi suurin maakunta. Asukkaita Pohjois-Pohjanmaalla on noin 413 000 ja heidän keski-ikänsä on 40,2 vuotta (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2020, viitattu 3.11.2020). Pohjois-Pohjanmaa on jaettu seitsemään seutukuntaan (KUVIO 2). Kuntia maakunnassa on yhteensä 30 ja kyliä ja asukas-yhdistyksiä noin 350. (Aunola, keskustelu 6.10.2020.)

KUVIO 2. Pohjois-Pohjanmaan seutukunnat (Wikipedia: Pohjois-Pohjanmaan liitto, viitattu 2.12.2020)

Pohjois-Pohjanmaan maakunnallinen kylien ja asukas yhdistysten edunvalvoja on Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry. Se toimii valtakunnallisen Suomen Kylät ry:n ja maakunnan kylien välisenä linkkinä. Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n tehtävänä on edistää alueensa kylätoimintaa ja toimia tiedotus- ja yhteyskanavana. (Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry 2020, viitattu 3.11.2020.)

2.1.3 Muut toimijat

Euroopan Unioni kehitti Leader-toimintatavan vuonna 1991. Se aloitti toimintansa Suomessa vuonna 1996 ja siitä lähtien Suomi on ollut yksi toiminnan edelläkävijöistä. Leader-ryhmät antavat neuvoja ja resursseja maaseudun sekä kaupunkien kehitykseen. Ne ovat kylien tärkeimpiä rahoituskanavia. (Aunola, keskustelu 6.10.2020.)

Leader-toiminnan tärkein periaate on kehittää aluetta yhdessä asukkaiden kanssa. Siksi Leader-ryhmien hallituksessa ovat edustettuina alueen asukkaat, yrittäjät, yhdistykset ja paikallinen julkinen hallinto. (Leader Suomi 2020, viitattu 22.11.2020.)

Pohjois-Pohjanmaan Nuoriso Leader rahoittaa ja tukee paikallista nuorisoa heidän hankkeissaan ja ideoissaan. Vuodesta 2014 Nuoriso Leader on toteuttanut 600 nuorten hanketta ja rahoittanut nuorten yrityksiä ja ideoita lähes neljännesmiljoonalla. Mahdollisia rahoituskohteita voivat olla harrastusvälineiden hankkiminen, tapahtumien järjestäminen tai muu nuorten suunnittelema ja toteutettava idea. Rahoitus on tarkoitettu 13-25 -vuotiaalle nuorille. (Nuoriso Leader 2020, viitattu 22.11.2020.)

2.2 Kyläohjelma

Kyläohjelma toimii ohjaavana asiakirjana, ja sisältää maakunnan kylätoiminnan kehittämistarpeita, tavoitteita ja toimenpiteitä. Toteutettu uusi kyläohjelma julkaistaan pdf-tiedostona Pohjois-Pohjanmaan kylien sivustolla sekä fyysisenä asiakirjana.

2.2.1 Tavoitteet

Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelman tavoite on toimia strategisena asiakirjana maakunnan yhteisen toiminnan, kehittämistyön ja kylien elinvoimaisuuden edistämiseksi. Se kokoaa kylien tavoitteet yhdeksi yhteiseksi ohjelmaksi. Kyläohjelmassa katsotaan edellisten vuosien tavoitteita ja niiden toteutumista sekä tavoitteita tuleville vuosille. (Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma 2015–2020, viitattu 4.12.2020.)

Pohjois-Pohjanmaa on laaja maakunta ja siellä on monenlaisia kyliä ja toimijoita, joilla on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Maakunnallisen kyläohjelman tarkoituksena on antaa suuntaviivoja kylien kehitykseen, jakaa tietoa ja herätellä ajatuksia.

2.2.2 Aiemmat kyläohjelmat

Edeltävä kyläohjelma, "Kylä on Kyllä!", tehtiin yhteistyönä Oulun Ammattikorkeakoulun kanssa. Julkaisun laativat Salla Joentakanen ja Meeri Jokela opinnäytetyönään. Vuosien 2011–2014 kyläohjelma "Kaikkien Kylässä" puolestaan laadittiin hankkeena ja sen työryhmään kuului monia asian tuntijoita eri toimijoilta. "Käy Kylään" on järjestyksessään viides Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma (Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma 2015–2020, viitattu 4.12.2020).

2.3 Vapaaehtoistoiminta kylillä

Vapaaehtoistyö, vapaaehtoistoiminta tai talkootyö on toisen ihmisen tai yhteisön hyväksi tehtyä toimintaa, josta ei saa rahallista korvausta. Vapaaehtoistyö on palkatonta ja perustuu vapaaseen valintaan. Se on yleishyödyllistä toimintaa, jonka avulla kerho-, seura- ja yhdistystoiminta toimii kylillä. Vapaaehtoistyö on myös erinomainen keino ylläpitää sosiaalisia suhteita. Erityisesti vanhuksset hyötyvät suuresti naapuriavusta ja vapaaehtoisten seurasta. Kylissä monet tapahtumat ja hankkeet valmistuvat vapaaehtoisvoimin, mikä lisää kyläläisten yhteishenkeä ja yhteisöllisyyttä. Näitä asioita pidetään tärkeinä kyläyhteisöissä. (Hirvonen & Puolitaival 2019, 84–85.)

Helsingin Yliopiston Ruralia-instituutin vuonna 2011 tekemän tutkimuksen mukaan kansalaistoimintaan laitettu euro tulee kuusinkertaisena takaisin. Suomessa vapaaehtoistyön vuosittainen arvo on arvioidusti noin 3 miljardia euroa, eli 1,5 prosenttia Suomen BKT:sta (Hirvonen & Puolitaival 2019, 43). Kuitenkaan kaiken vapaaehtoistyön arvoa ei voi mitata rahassa. Vapaaehtoistyö kerryttää ennen kaikkea sosiaalista pääomaa. Ihmisten luottamus toisiinsa ja osallistuminen kansalaistoimintaan ovat sosiaalisen pääoman mittareita. Sosiaalisen pääoman vahvuus heijastuu suoraan yhteisön taloudelliseen menestykseen ja hyvinvointiin. (Hirvonen & Puolitaival 2019, 84–85.)

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Kyläohjelman laadintaprosessi

Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n viidennen kyläohjelman suunnittelu aloitettiin keväällä 2020. Kyläohjelman suunnittelussa otettiin huomioon Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan toiveet ja mielipiteet. Suunnittelussa kuunneltiin myös Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n hallituksen kokouksissa esille tulleita ajatuksia ja ideoita. Keskeisiksi teemoiksi toivottiin vapaaehtoistyötä ja nuorten viihtymistä kylillä.

Julkaisun pohjaksi toteutettiin kyläkysely, jossa selvitettiin Pohjois-Pohjanmaan kyläläisten mielipiteitä kylien palveluista, kehittämistyöstä ja tulevaisuudesta. Nuoret ovat avainasemassa kylien kehityksen kannalta, joten kysyimme myös nuorten ajatuksia näistä aiheista. Teimme erikseen kyselyn Pohjois-Pohjanmaalla asuville nuorille, jotka opiskelivat Oulun ammattikorkeakoulussa.

Kyläohjelma luotiin Power Point -ohjelmalla. Julkaisun taitto ja painatus tullaan toteuttamaan myöhemmin. Kyläohjelman kuvat on otettu ilmaisista kuvapankeista (Kuviasuomesta.fi, Pexels), Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n nettisivuilta ja osa on Joanna Kuosmosen ottamia. Julkaisun sisällön tiedonhankinnan, sisällön koonnin ja ulkoasun ovat tehneet Belyta Tembo ja Joanna Kuosmonen.

3.2 Kyläkysely

Kyläkysely toteutettiin keväällä 2020 sähköisesti Webropol-ohjelmalla. Kysely on tämän työn liitteenä (Liite 2). Kyselystä tiedotettiin Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n kotisivuilla, Facebookissa sekä eri lehdissä. Kyselyyn pystyi vastaamaan aikavälillä 28.4–24.5. verkkolinkin kautta. Pituudeksi kyselylle tuli neljä sivua. Kyläkysely alkoi väittämällä liittyen kylien palveluihin. Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin, miten edellisen kyläohjelman tavoitteet olivat toteutuneet kylässä. Toisella sivulla kysyttiin vapaaehtoistoiminnasta. Sivulla oli eriteltynä erilaisia vapaaehtoistöitä ja vastaajan tuli kertoa, mihin töihin hän on osallistunut ja arvioida, montako tuntia vuodessa hän on siihen käyttänyt. Näin saatiin mahdollisimman tarkka kuva vapaaehtoistyön määrästä ja heräteltiin ihmisiä miettimään, mitkä kaikki työt luetaan vapaaehtoistöiksi. Kun oli arvioinut oman vapaaehtoistyön määrän, seuraavaksi pääsi arvioimaan, paljonko kylässä kokonaisuudessaan tehdään vapaaehtoistyötä

vuodessa. Kolmannella sivulla aukesi kaksi avointa kysymystä, joissa kysyttiin kylien tulevaisuudesta ja toiveista kylätoiminnan suhteen. Lopussa oli myös vapaan sanan mahdollisuus. Viimeisellä sivulla kysyttiin vastaajasta perustiedot eli kotikunta, ikä, sukupuoli ja kauanko henkilö on asunut kylässä. Kyläkyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 66 henkilöä.

3.3 Kyläkysely nuorille

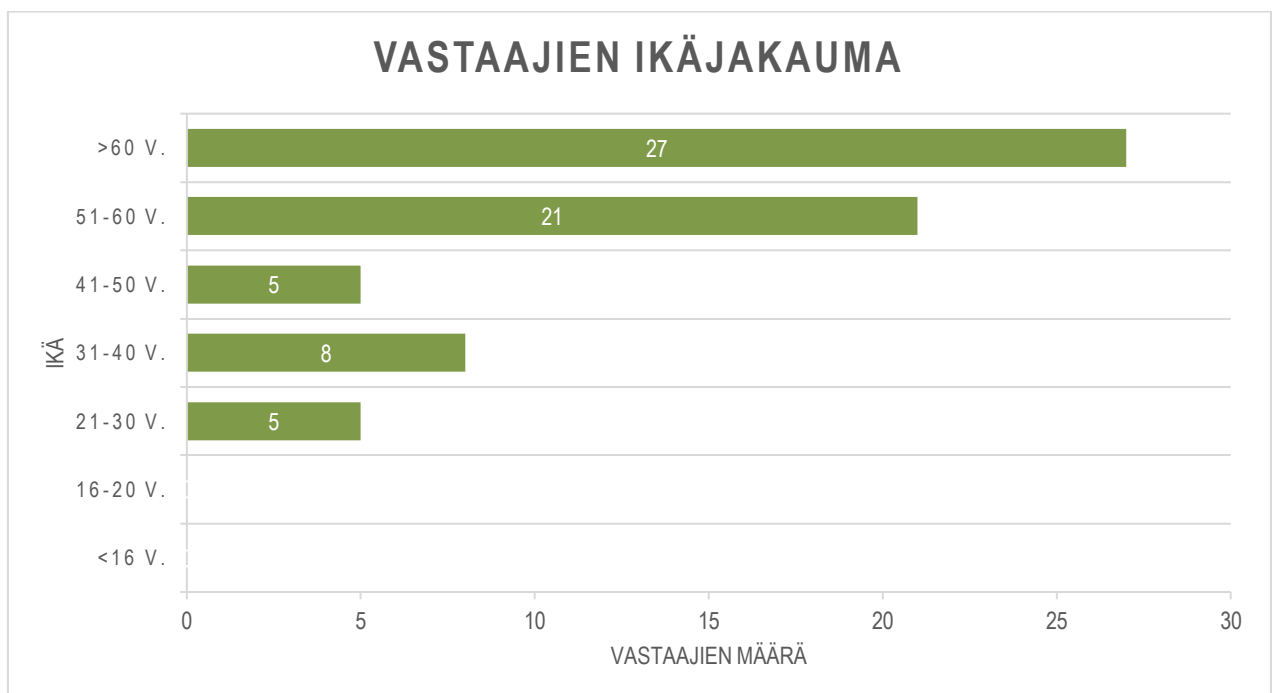
Oulun ammattikorkeakoulussa opiskeleville nuorille tehtiin erikseen kysely, jossa tiedusteltiin nuorten mielipiteitä kylistä ja kylätoiminnasta (Liite 3). Kyselyllä pyrittiin tavoittamaan Pohjois-Pohjanmaalla asuvia 18–29-vuotiaita nuoria. Tämä kysely toteutettiin myös keväällä 2020 Webropol-ohjelmalla ja levitettiin opiskelijoiden keskuudessa sähköpostitse. Kyselyyn pystyi vastaamaan 28.4-17.5. Kyselystä pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja lyhyt, jotta saataisiin mahdollisimman paljon vastauksia. Kyselylle tuli pituutta kaksi sivua.

Ensimmäisellä sivulla kysyttiin kotikuntaa ja kiinnostusta tulevaisuudessa muuttaa kylälle asumaan. Tämän jälkeen selvitettiin, mitä asioita nuoret pitivät tärkeinä kylässä ja kuinka hyvin nuorten mielestä edellisen kyläohjelman tavoitteet olivat toteutuneet omassa kylässä. Nuorilta kysyttiin, olivatko he olleet mukana kylätoiminnassa ja miten. Tämän jälkeen oli kysymys, millaista kylätoimintaa he haluaisivat kylälle. Toisella sivulla oli kaksi avointa kysymystä, joissa kysyttiin nuorten mielipidettä kylien tulevaisuudesta ja mitä toiveita heillä oli kylätoiminnan suhteen. Nuorten kyselyyn saatiin 361 vastausta.

4 KYLÄKYSELYN TULOKSET

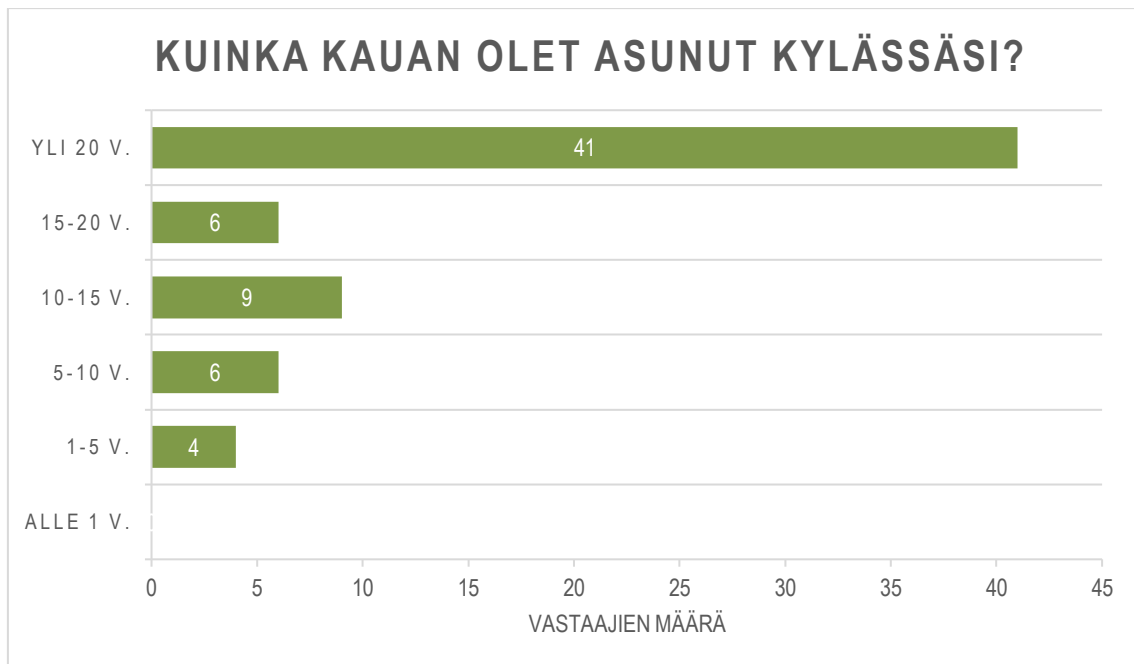
4.1 Vastaajat

Kyläkyselyyn vastasi yhteensä 66 henkilöä. Vastaajista 39 oli naisia ja 25 miehiä. Kaksi vastaajista ei halunnut määrittellä sukupuoltaan. Kysely tavoitti eniten yli 60-vuotiaita. Alle 16-vuotiailta ja 16–20-vuotiailta emme saaneet vastauksia. Kuviossa 3 on vastaajien ikäjakauma.

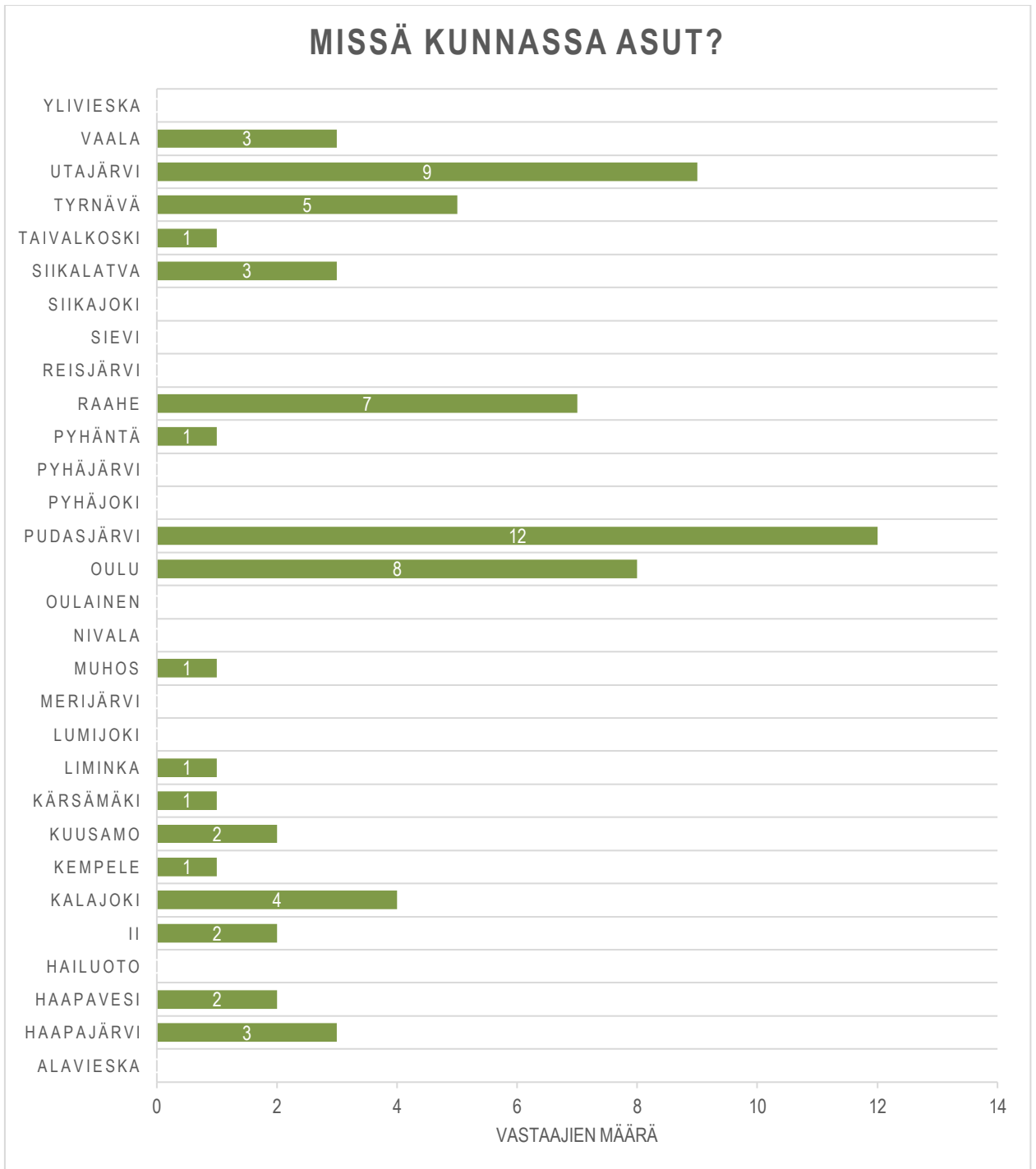
KUVIO 3. Kyläkyselyn vastaajien ikäjakauma (n=66)

Suurin osa kyselyyn vastanneista oli asunut kylässään yli 20 vuotta. Alle vuoden kylässä asuneita emme tavoittaneet lainkaan. Kuviossa 4 on esitetty vastaajien kylässä asuminen vuosina.

KUVIO 4. Kylässä asuminen vuosina (n=66)

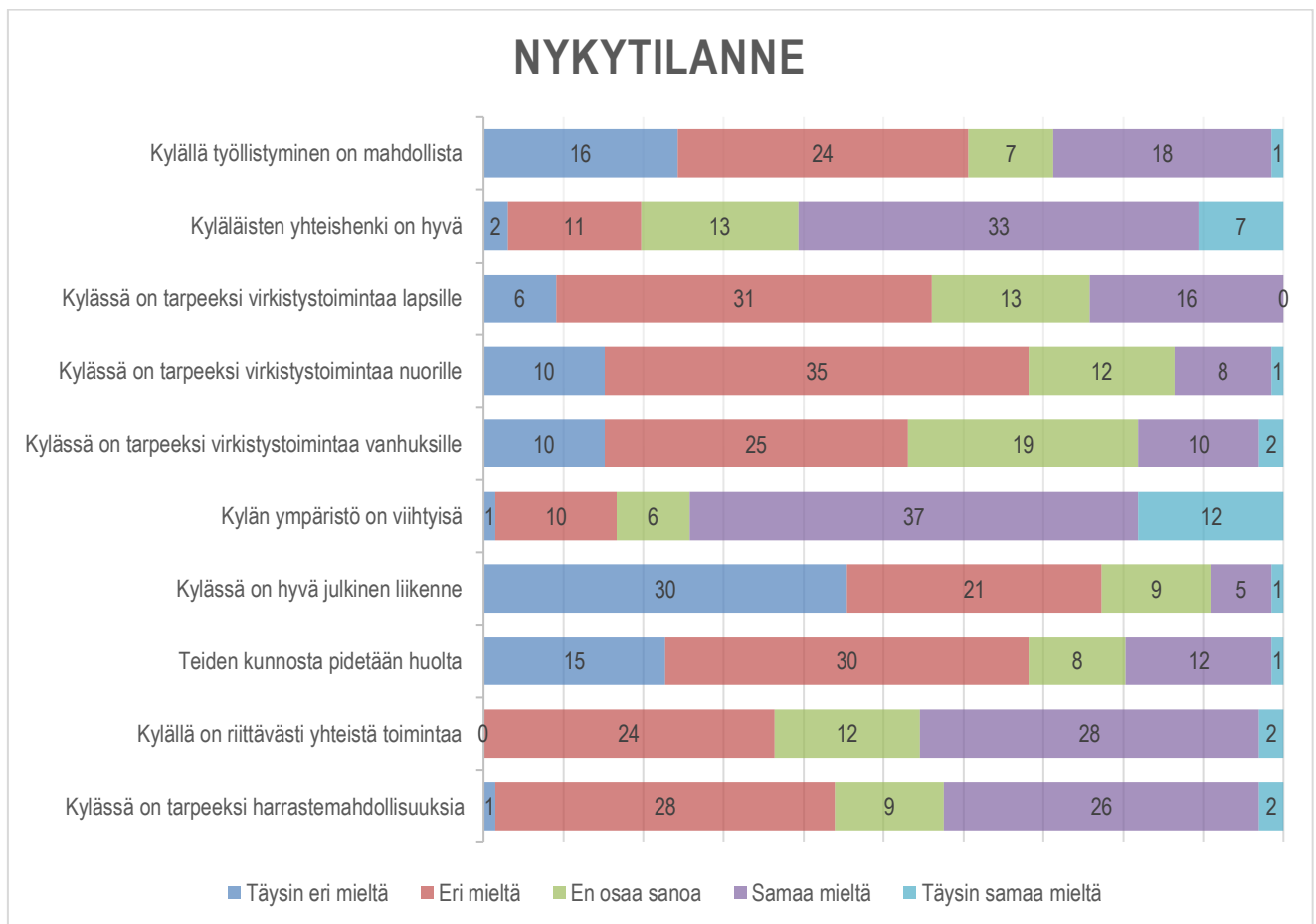
Vastaajia saatiin melko monipuolisesti ympäri Pohjois-Pohjanmaata, kuten kuviosta 5 on havaittavissa. Eniten vastaajia saatiin Pudasjärven alueelta, toiseksi eniten Utajärveltä ja kolmanneksi Oulusta. Ihan kaikista kunnista emme kyläläisiä tavoittaneet.

KUVIO 5. Vastajien asuinkunnat (n=66)

4.2 Kylien nykytilanne ja kyläohjelman tavoitteiden toteutuminen

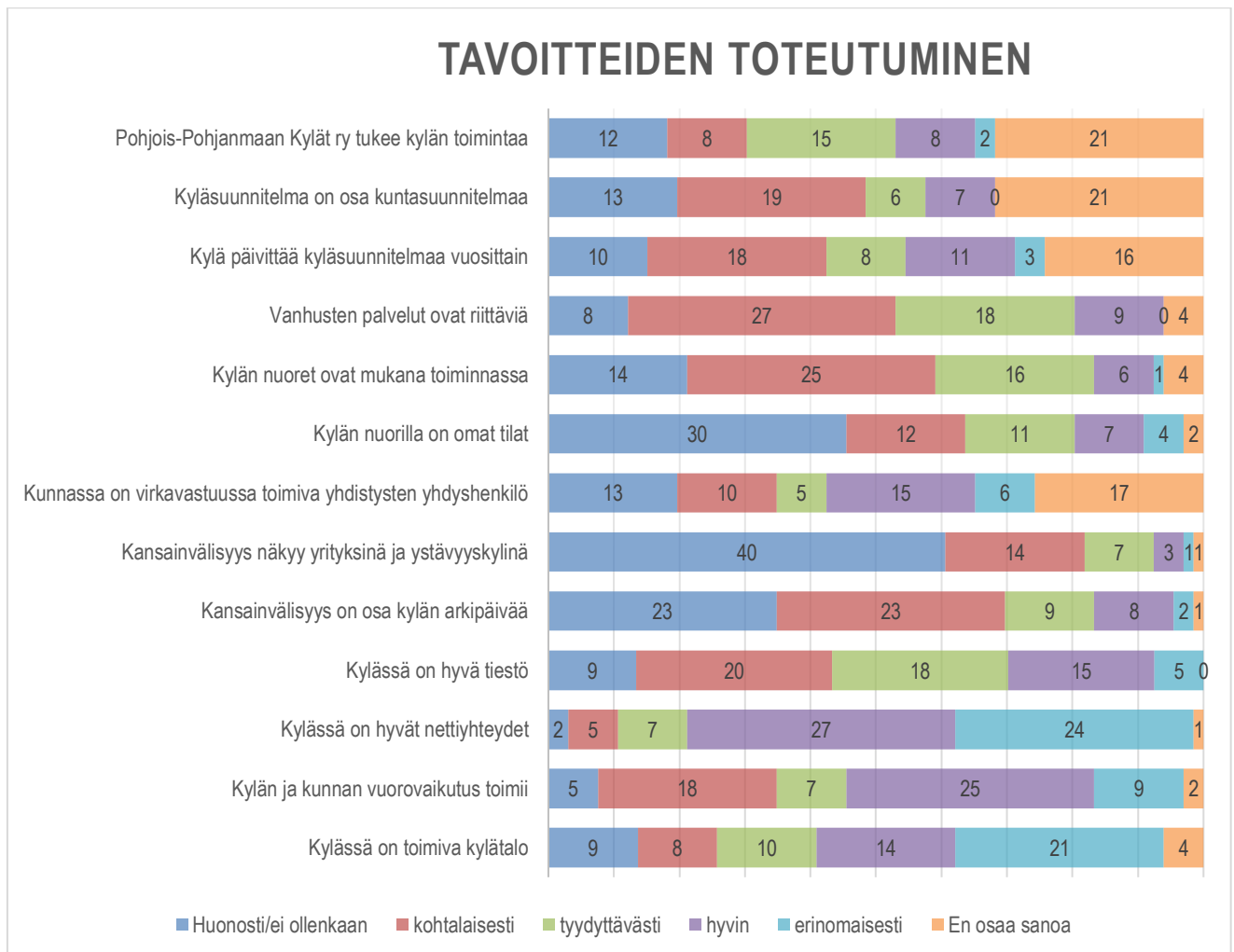
Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin väittämällä, mitä mieltä kyläläiset olivat kylien nykytilanteesta ja palveluista. Kuten kuviossa 6 on esitetty, vastaukset jakaantuivat melko laajasti. Yhteishenkeen ja ympäristön viihtyvyyteen oltiin pääosin tyytyväisiä. Virkistystoimintaa saisi olla lisää kaikenikäisille. Julkiseen liikenteeseen, teiden kuntoon ja työllistymistilanteeseen ei oltu tyytyväisiä. Suurin kehittämisen aihe näyttää olevan julkinen liikenne, sillä 77 % vastaajista oli eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että kylässä on hyvä julkinen liikenne.

KUVIO 6. Vastaajien mielipide kylien nykytilanteesta

Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin, miten edellisen kyläohjelman "Kylä on kyllä!" tavoitteet olivat toteutuneet. Arviointi tapahtui asteikolla 1 - 5 (1 = huonosti/ei ollenkaan, 2 = kohtalaisesti, 3 = tyydyttävästi, 4 = hyvin, 5 = erinomaisesti). Kuvioista 7 nähdään, miten vastaukset jakaantuivat. Vastausten perusteella edellisen kyläohjelman tavoitteet ovat toteutuneet hyvin nettiyhteyksien, kylän ja kunnan vuorovaikutuksen sekä kylätalon kannalta. Kehitettävää löytyy vielä kyläsuunnitelmien toteuttamisessa, vanhusten palveluissa, nuorten osallistumisessa, kansainvälisyudessa ja nuorten

omissa tiloissa. Huonoimmin on toteutunut tavoite kansainvälisistä yrityksistä ja ystävyyskylistä, kun taas parhaiten on toteutunut kylien hyvät verkkoyhteydet.

KUVIO 7. Vastaajien mielipide edellisen kyläohjelman tavoitteiden toteutumisesta

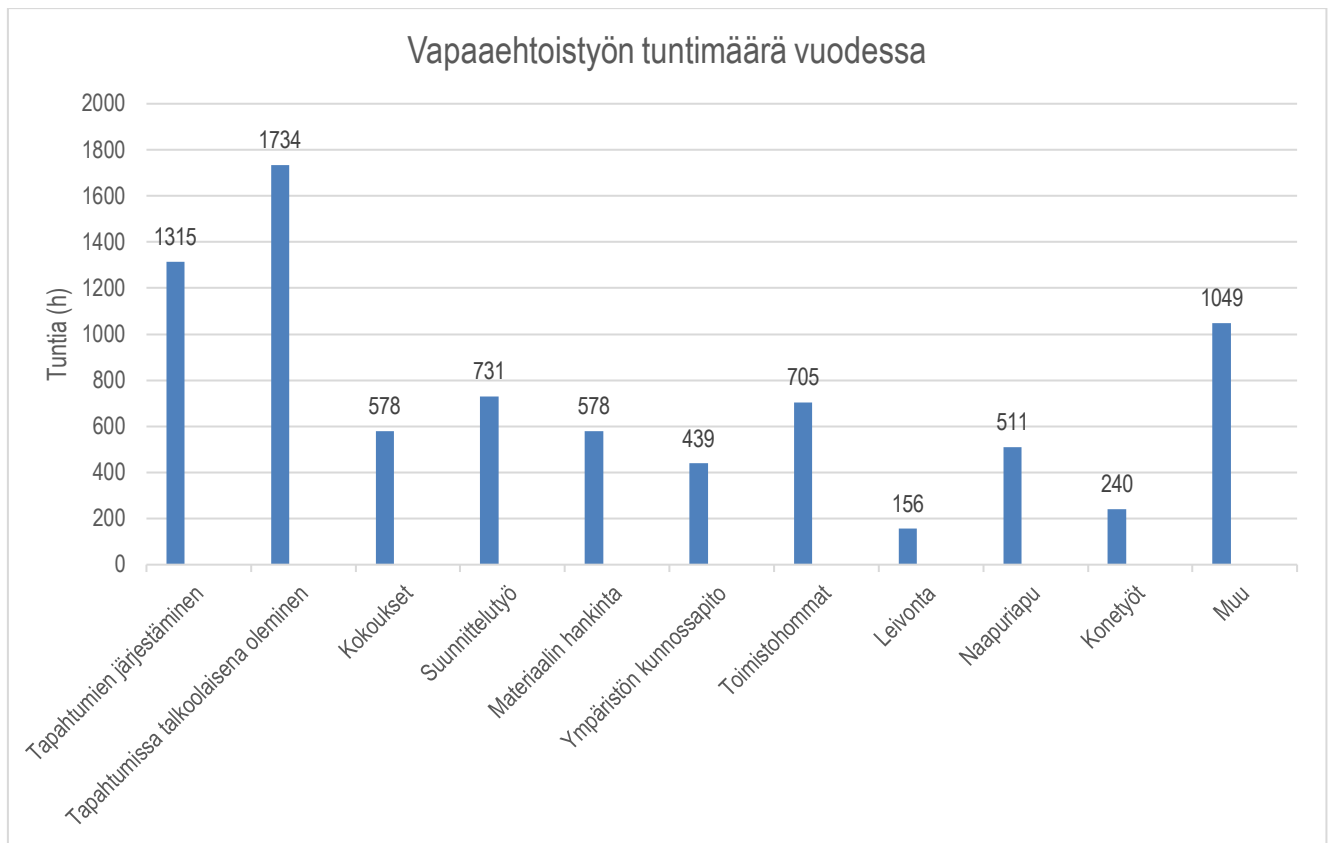
4.3 Vapaaehtoistyön määrä ja arvo

Vapaaehtoistyön määrää koskevaan kysymykseen vastasi 66 henkilöä, joista 48 oli tehnyt vapaaehtoistyötä kylälle. Näiltä henkilöiltä kysyttiin tarkemmin, millaista vapaaehtoistyötä he olivat tehneet ja vapaaehtoistyön määrä tunneissa. Kuvioista 8 nähdään, että eniten ihmiset ovat tehneet vapaaehtoistöinänsä tapahtumien järjestämistä, tapahtumissa talkoolaisina työskentelemistä sekä kokouksiin osallistumista. Muu vapaaehtoistyö käsitti muun muassa hanketyötä, kyläremonttia, tilojen siivousta, tiedon hankkimista, kylätalon lämmitystä, työllisyyden hoitoa sekä kaavoitus- ja liikenneasioita.

KUVIO 8. Kyläläisten toiminta vapaaehtoistyössä (n=48)

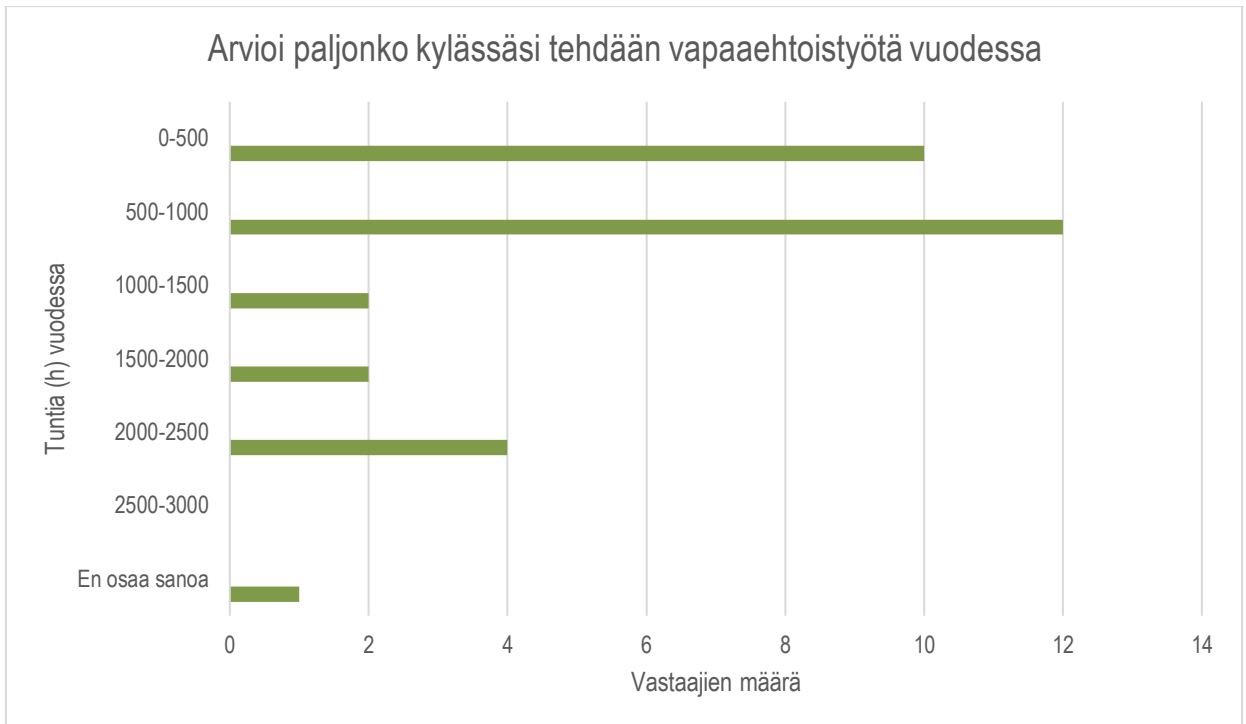
Kuviosta 9 nähdään vastanneiden arviot siitä, kuinka paljon he ovat tehneet erinäisiä vapaaehtois- töitä vuodessa. Tuntimäärät ovat suuntaa antavia, sillä tuntimäärää kysyttäessä saimme monia “paljon”, “vähän”, “jonkin verran” -vastauksia, joita on vaikea muuttaa luvuiksi. Talkoolaisena olemi- seen oli käytetty eniten aikaa, 1 734 tuntia ja vähiten tunteja on käytetty leivontaan.

KUVIO 9. Arviot vuotuisen oman vapaaehtoistyön määrästä tunteina (n=48)

Näiden lukujen perusteella vapaaehtoistyö -kysymykseen vastanneet 48 henkilöä olivat tehneet vapaaehtoistyötä 8 036 tuntia vuoden aikana. Laskimme näiden työtuntien arvoksi 130 986 €. Laskelmassa käytimme tilastokeskuksen määrittämää keskimääräistä tuntipalkkaa. Tilastokeskuksen mukaan keskipalkka yksityissektorilla vuonna 2018 oli 16,3 €. Tällä tuntipalkalla kerroimme vapaaehtoistyön tuntimäärän ja saimme arvioksi 130 986 €. Arvon määrittämisessä on otettava huomioon kyselyyn vastanneiden määrä ja tehdyn työn arvioinnin vaikeus. 48 vastanneen kyläläisen perusteella on vaikea määrittää tehdyn vapaaehtoistyön määrää ja arvoa koko Pohjois-Pohjanmaan laajuisesti.

Seuraava eli 6. kysymys aukesi niille, jotka olivat vastanneet edellisessä kysymyksessä olevansa kyläyhdistyksen hallituksen jäseniä. Heitä oli 31. Hallituksen jäsenistä 39 % arvioi vapaaehtoistyön määrän olevan vuodessa 500–1000 tuntia. Kuviosta 10 näkyy vastausten jakautuminen.

KUVIO 10. Arviot kylässä tehdyn vapaaehtoistyön määrästä (n=31)

4.4 Tulevaisuuden visio ja toiveet

Kysymys 7 oli avoin ja vapaaehtoinen. Se käsitteli tulevaisuutta ja toiveita kylätoiminnalle. Kysymykseen vastasi 49 henkilöä. Vastaukset on toimitettu työn tilaajalle. Suurin osa heistä näki kylien tulevaisuuden valoisana ja monien mielestä korona oli vaikuttanut kylien tulevaisuuteen positiivisesti. Kuviossa 11 on avointen vastausten perusteella kootut toiveet kyläläisiltä.

Kyläläisten toiveita kylille

1. Yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuuden tunnetta (14)
2. Harrastusmahdollisuuksia, monipuolista toimintaa, aktiviteetteja, talkootoimintaa (13)
3. Nuoria mukaan toimintaan (10)
4. Kyläläisten aktiivisuutta, uusia talkoolaisia ja ihmisiä lisää kylätoimintaan (9)
5. Ymmärrystä/arvostusta kunnilta/kaupungilta (7)
6. Ihmisistä ja ympäristöstä huolehtimista/kaikenikäiset asukkaat huomioon (6)
7. Alueen, palveluiden, toimintatapojen, kylätoiminnan kehittämistä ja uusia innovaatioita (4)
8. Kylätalon/koulun pystyssä pitämistä/hyödyntämistä (2)
9. Muita: avustuksia, nuorille omat tilat, avoimuutta, koulujen ja päiväkotien puolustamista, järjestöjen kanssa yhteistyötä

KUVIO 11. Avoimessa kysymyksessä eniten esille nousseita toiveita (n=49)

4.5 Vapaa sana

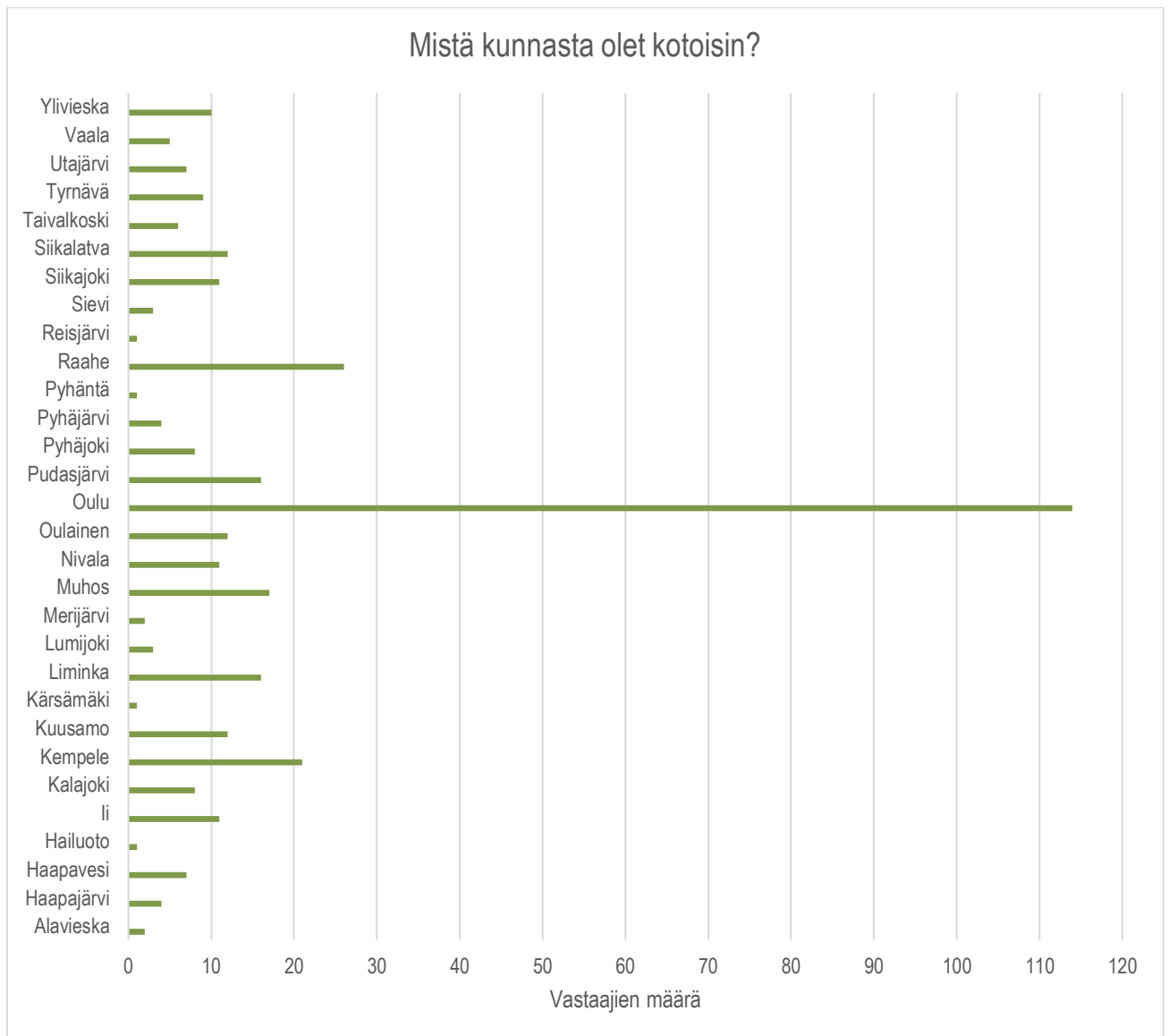
Kyselyn vapaa sana -osioon tuli erilaisia ehdotuksia ja yleistä pohdiskelua yhteensä 28 kappaletta ja nämä on toimitettu työn tilaajalle. Yhteishenki ja yhteinen tekeminen nousi esille monissa vastauksissa. Monet olivat tyytyväisiä kylän henkeen ja toivoivat myös nuoria mukaan toimintaan. Erietyisesti toivottiin, että nuoria saataisiin osallistumaan tapahtumien toteutukseen, pelkän tapahtumissa käymisen sijaan. Kyläläisillä oli monia hyviä ideoita, joita tulisi viedä eteenpäin kuntatoimijoille. Kyläläiset ehdottivat muun muassa senioreille pidettäviä kerhoja, joissa voitaisiin opettaa erilaisten sähköisten palveluiden käyttöä.

Huolenaiheena oli kylien rapautuminen resurssien hiipuesssa ja väen vähetessä. Kylien ja kaupunkien vastakkainasettelua tulisi vähentää. Kaupunki- ja kyläasuminen ovat kummatkin yhtä valideja valintoja ja molempia tulisi tukea. Vastauksissa tuotiin esille myös mahdollinen apuraha paluumuuttajille.

5 NUORTEN KYSELYN TULOKSET

5.1 Vastaajat

Vastaajia nuorten kyselyyn saatiin 361 ja heitä saatiin kaikista Pohjois-Pohjanmaan kunnista. Eniten vastaajat olivat kotoisin Oulusta (31%). Kuviosta 12 näkyy vastaajien kotikunnat.

KUVIO 12. Vastaajien asuinkunnat.

Nuorilta kysyttiin, olivatko he kotoisin kylältä ja selvitettiin heidän kiinnostustaan muuttaa kylään. Vastaajista 61 % eli 221 henkilöä oli kotoisin kylästä. 137 henkilöä oli harkinnut muuttavansa kylään, 65 asui jo kylässä ja 159 ei ollut harkinnut kylälle muuttamista.

5.2 Kylän tärkeät tekijät

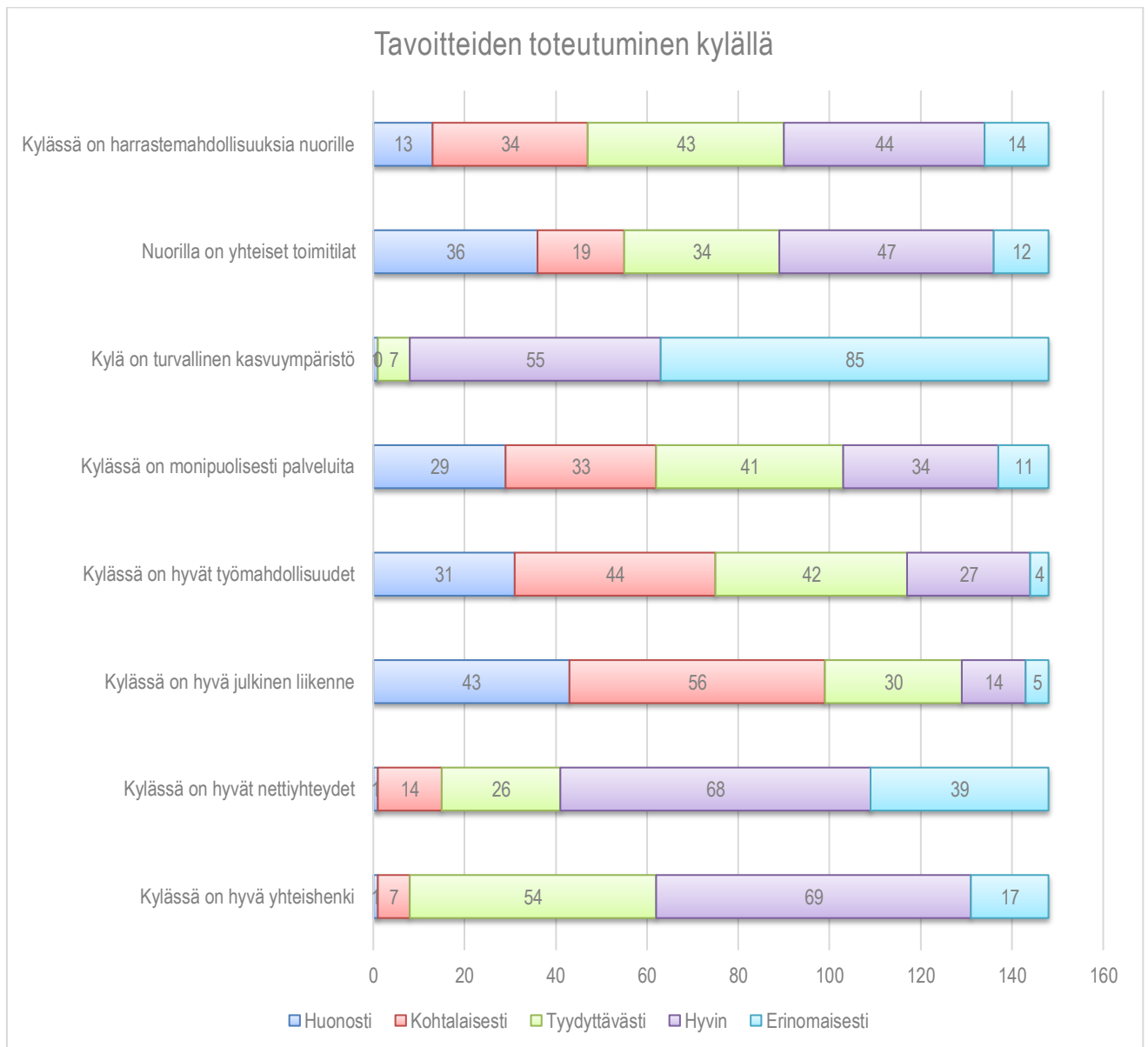
Kysymyksessä 4 nuoria pyydettiin arvioimaan, kuinka tärkeitä tietyt tekijät olivat heidän mielestään kylillä. Kuviosta 13 nähdään, että tärkeimmiksi tekijöiksi nuoret mielsivät oman kyläkoulun, hyvän yhteishengen, tiestön, verkkoyhteydet sekä viihtyisän ympäristön. Tärkeimmäksi tekijäksi vastaus-ten perusteella tuli kylän ympäristön viihtyisyys, sillä 94 % vastasi sen olevan tärkeää tai erittäin tärkeää.

KUVIO 13. Nuorten mielestä tärkeät tekijät kylässä

5.3 Tavoitteiden toteutuminen

Kysymyksessä 5 kysyttiin väittämällä, miten erilaiset tavoitteet olivat toteutuneet kylässä. Arviointi tapahtui asteikolla 1 - 5 (1 = huonosti, 2 = kohtalaisesti, 3 = tyydyttävästi, 4 = hyvin, 5 = erinomaisesti). Kuviossa 14 on vastausten jakaantuminen. 94 % oli sitä mieltä, että kylä on turvallinen kasvuympäristö. Myös yhteishenki on kylässä hyvä. Nuorten mielestä julkisessa liikenteessä ja työmahdollisuuksissa on puutteita. Myös nuorten tiloja toivottiin.

KUVIO 14. Kuinka tavoitteet ovat nuorten mielestä toteutuneet kylissä

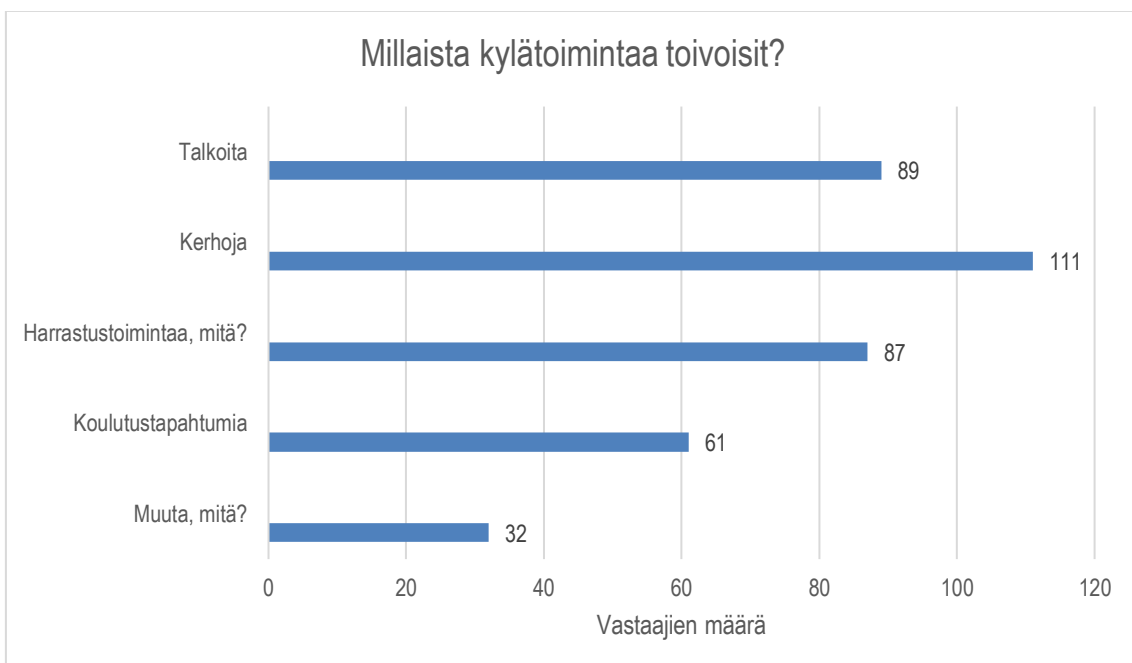
5.4 Kylätoiminta

Nuorilta kysyttiin 6. kysymyksessä, miten he olivat olleet mukana kylätoiminnassa. Kysymykseen vastasi 148 nuorta ja valittujen vastausten määrä oli yhteensä 230. Vastauksia pystyi valitsemaan useampia. 28 % vastaajista ei ollut osallistunut kylätoimintaan lainkaan. Eniten nuoret olivat osallistuneet kylien tapahtumiin ja toiseksi eniten tehneet talkootyötä. Nuorista 25 henkilöä oli myös ollut järjestämässä tapahtumia ja 6 oli kyläyhdistyksen hallituksen jäseniä. Kymmenen oli myös osallistunut jotenkin muuten kylätoimintaan, muun muassa pitänyt kerhoja tai osallistunut niihin, ollut nuorisoneuvoston jäsenenä tai osallistunut järjestettyihin kursseihin.

KUVIO 15. Millä tavoin nuoret ovat osallistuneet kylätoimintaan (n=148)

Lopuksi vielä nuoria pyydettiin kertomaan, millaista kylätoimintaa he tahtoisivat. Eniten toivottiin kerhoja ja talkoita. 87 henkilöä toivoi myös harrastustoimintaa. Ehdotuksia olivat sienestys- ja metsästyskerhot, lintubongaus ja erilaiset urheilukerhot.

KUVIO 16. Nuorten toivomaa kylätoimintaa

5.5 Tulevaisuuden visio ja toiveet

Nuorista 266 oli vastannut tulevaisuutta koskevaan kysymykseen 8. Suurilta osin nuorista tuntui, että kylien tulevaisuus oli heikko johtuen kaupungin paremmista palveluista ja työpaikoista. Esiin nousi kuitenkin ajatus siitä, että laskusuhdanne on tilapäinen ja kylät tulevat vielä kasvamaan. Jos kylän lähetyvillä on suurempi kaupunki tai kasvukeskus, sen mahdollisuudet olivat nuorten mielestä parempia kuin pienten syrjäkylien.

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin, mitä nuoret toivoisivat kylältään. Vastauksia tuli 227. Eniten nuoret halusivat pitää kiinni kylien hyvästä ilmapiiristä ja peruspalveluista. Kylä tahdotaan pitää itsenäisenä ja palvelut paikallisina. Jotkut eivät toivoneet mitään muutoksia kyliin, mutta monilla oli hyviä ehdotuksia. Useat toiveet liittyivät lapsiperheiden hyvinvointiin kylillä. Kyläkouluja tulisi ylläpitää ja rakentaa kevyenliikenteenväyliä, joilla lasten olisi turvallista kulkea. Ehdoton valtti kylillä on niiden turvallisuus ja rauhallisuus. Nuorten mielestä monet kaupunkilaiset tulevat harkitsemaan kyliin muuttoa lähitulevaisuudessa, erityisesti koronaepidemian edesauttamana. Vastaukset tulevaisuuteen ja toiveisiin liittyen on toimitettu työn tilaajalle hyödynnettäväksi.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Jokaisella kyläläisellä on omanlaisensa mielipiteet kylien tulevaisuudesta. Kuitenkin voimme olla yhtä mieltä siitä, että muutoksia on luvassa. Panostamalla kylien brändäykseen, kasvuun ja kehitykseen kylät voivat houkutella uusia asukkaita. Jokaisen kylän on mietittävä kylätoimijoiden kesken, millaista kehitystä kylä kaipaa. Esimerkkeinä voi käyttää kyselyissä esille nousseita kehityskohtia ja peilata niitä oman kylän tilanteeseen.

Merkittävä vahvuus myös kyläläisten mielestä on yhteishenki. Yhteisen tekemisen avulla luodaan pysyviä kontakteja toisiin kyläläisiin. Yhteenkuuluvuuden tunne voi olla vaikea saavuttaa suuressa kaupungissa ja sen puute vähentää kodintuntua kaupunkiin muuttaneilla.

Nuoret ovat kylien tulevaisuus, joten kylien tulisi ehdottomasti ottaa huomioon nuorten mielipiteet ja toiveet. On tärkeää, että nuoret saataisiin pysymään kylillä tai muuttamaan opiskeluiden jälkeen takaisin kotiseudulle. Nuorten kyselyssä kävi ilmi, että heidän mielestään tärkeitä tekijöitä kylässä ovat kyläkoulu, kylän hyvä yhteishenki, kunnossa oleva tiestö, toimivat verkkoyhteydet sekä viihtyisä ympäristö. Näihin tekijöihin kannattaa siis kiinnittää huomiota, jos nuorten pysymistä tai muuttamista maalle tahdotaan edistää. Nuoret nostivat kyselyssä esille etätöiden ja -opiskelun mahdollisuudet tulevaisuudessa. Se antaa paljon liikkumavaraa kylien nuorille, kun heidän ei välttämättä tarvitsekaan muuttaa opiskeluiden perässä suurempiin kyliin tai kaupunkeihin, kun koulut tarjoavat myös etäopetusta. Nykymaailman digitaalisuuden lisääntyminen vaatii tietenkin onnistuakseen toimivat verkkoyhteydet. Nuorille on tärkeää päästä harrastamaan ja kehittämään itseään. Harrastemahdollisuudet ja monipuoliset palvelut parantavat nuorten viihtyvyyttä kylillä ja lisäävät myös niiden houkuttelevuutta. Kyselyissä kävi ilmi myös, että virkistystoimintaa kaivattaisiin lisää kaikenikäisille.

Sekä nuorista että vanhemmista kyläläisistä tuntui, että työllistyminen kylällä on haastavaa. Etätöiden yleistyminen tuovat kuitenkin uusia mahdollisuuksia kylillä asumiseen. Uusia elinkeinomahdollisuuksia tarjoavat muun muassa kylien houkutteleva luonto ja vanheneva väestö. Kyläläiset kaipaavat monipuolisia palveluita ja uusia innovaatioita kylille.

7 KYLÄOHJELMA

Uuden kyläohjelman nimi "Käy Kylään" (LIITE 1) pysyttelee samassa teemassa edellisten kyläohjelmien "Kaikkien Kylässä" ja "Kylä On Kyllä!" kanssa. Nimen tarkoitus on viitata myös paluumuuttoon ja kylien vetovoimaan uusille asukkaille. Ulkoasultaan kyläohjelmassa on käytetty luonnonkuvia kuvapankeista. Tarkoitus on seurata vuodenaikojä kronologisesti julkaisun alusta loppuun. Kyläohjelman alussa on esipuhe Pohjois-Pohjanmaan kylät ry:n puheenjohtajalta. Esipuhe koskee muutoksia ajankohtaisena aiheena. Muutos sanana kuvastaa vuotta 2020. Erilaisten olosuhteidenkin aikana tärkeintä on yhteisön, kylän ja maakuntamme rakentaminen ja kehitys.

Johdannossa alustamme maakunnan rakennetta ja siellä toimivien toimijoiden määrää. Pääsääntöisesti avaamme kyselyiden pohjalta eri aiheita ja esitämme kyselyistä nousseita statistiikkoja. Kokosimme kyläohjelmaan SWOT-analyysin kylien vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhista. Seuraavalle sivulle listasimme ratkaisuja SWOT-analyysissä ilmenneisiin kylien uhkiin ja heikkouksiin. Lähteinä kehittämisehdotuksille käytimme aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.

Kyselyn lisäksi olemme valinneet muutaman keskeisen aiheen, joita on avattu vastausten ohessa laajemmin. Näitä aiheita ovat elinvoimainen kylä, vapaaehtoistyö kylillä, nuoret kylillä ja kylien tulevaisuus. Käymme läpi myös kylätoiminnan järjestäytymistä. Järjestäytymisen esittäminen kuviona voi auttaa kylätoimintaan mukaan haluavia ja aiheesta kiinnostuneita. Kyläläisten on myös hyvä tietää resursseista, joita Leader-ryhmät ja Nuorisoleader voivat tarjota.

8 POHDINTA

Tavoitteemme oli koota selkeä ja helppolukuinen kyläohjelma vuosille 2021–2025, joka myös vastaisi toimeksiantajan toiveita. Mielestämme onnistuimme siinä hyvin, vaikka tällaisen asiakirjan luominen oli molemmille uutta. Opettelimme työskentelemään myös uusilla alustoilla ja ohjelmilla. Laadimme kummatkin ensimmäistä kertaa toimivan kyselyn, jonka oli määrä saavuttaa paljon ihmisiä koko Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Asiakirjaa varten toteutimme kaksi kyselyä: toinen kyläläisille ja toinen nuorille. Tämä oli ehdottomasti hyvä ratkaisu, sillä saimme sen avulla paljon vastauksia nuorilta liittyen kylätoimintaan. Pelkällä kyläkyselyllä emme olisi saaneet nuorten näkemyksiä tarpeeksi. Kyläkyselyyn vastasi 66 henkilöä, joista suurin osa oli yli 60-vuotiaita ja olivat asuneet kylässä yli 20 vuotta. Emme saaneet kyläkyselyyn lainkaan vastauksia 16–20-vuotiailta tai alle 16-vuotiailta. Seuraavaa kyläkyselyä tehdessä kannattaa pohtia, miten tavoitettaisiin enemmän eri-ikäisiä kyläläisiä ja kaikista Pohjois-Pohjanmaan kunnista.

Nuorten kysely saatiin lähetettyä alkukesästä juuri kun opiskelijoilla oli alkamassa kesäloma, joten pelkäsimme, ettei opiskelijoita enää tavoitaisi koulun sähköpostilla. Huoli osoittautui kuitenkin turhaksi ja nuorten kyselyyn saimme huimat 361 vastausta. Vastauksia saatiin kaikista Pohjois-Pohjanmaan kunnista, mihin olemme erittäin tyytyväisiä. Suuren vastausmäärän perusteella voimme todeta, että onnistuimme myös luomaan tarpeeksi helpon, lyhyen ja mielenkiintoisen kyselyn, mikä oli tavoitteenakin.

Omia haasteitaan loi keväällä alkanut epidemia, mutta toimivien etätyökalujen avulla saimme hyvin kommunikoidua ja toteutettua projektia. Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry ja Esa Aunola olivat suurena apuna kyläohjelman luomisessa. Saimme hyvää ohjausta ja pystyimme esittämään kysymyksiä haastavissa tilanteissa. Toivomme lopputuloksen olevan toimeksiantajalle mieleinen ja kyläohjelman antavan eväitä kaikille alueen kylille vuoteen 2025 asti.

Kiitos kaikille kyselyihin vastanneille ja työn tilaajalle.

LÄHTEET

Aunola, E. Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry toiminnanjohtaja. Keskustelu 6.11.2020.

Hirvonen, S. & Puolitaival, S. 2019. Vapaaehtoistyön arvo. Kansalaisareena ry.

Kansanen, S. 2010. Kylät ja ilmastonmuutos – kylätoimijoiden näkemyksiä. Viitattu 10.11.2020. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16848/Kansanen_Susanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Leader Suomi 2020. Mitä on Leader? Viitattu 22.11.2020. <https://www.leadersuomi.fi/fi/mita-on-leader/>

Nieminen, K., Välijärvi, S. & Virkkula, O. 2020. Kylien kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla nousee paikallisuudesta. Viitattu 20.1.2021. <http://www.oamk.fi/epooki/2020/kylien-kehittaminen-pohjois-pohjanmaalla-nousee-paikallisuudesta/>

Nuoriso Leader 2020. Viitattu 22.11.2020. <https://www.nuorisoleader.fi/>

Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma 2015-2020. Kylä on Kyllä! 2015. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/100644/Joentakanen_Salla_Jokela_Meeri.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry. 2020. Tutustu toimintaamme. Viitattu 3.11.2020. <https://www.ppkylat.fi/tutustu-toimintaamme/>

Pohjois-Pohjanmaan liitto 2020. Tietoa maakunnasta. Viitattu 3.11.2020. <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/tietoa-maakunnasta/>

Suomen kylät ry. 2014. Voimistuvat kylät – Vahvistuvat lähiyhteisöt. Paikallisen kehittämisen valtakunnallinen ohjelma 2014 - 2020. Viitattu 10.11.2020. <https://suomenkylat.fi/wp-content/uploads/2018/08/Paikallisenkehitt%C3%A4misenohjelma20142020.pdf>

Suomen kylät ry. 2019. Maakunnalliset kyläyhdistykset. Viitattu 10.11.2020. <https://suomenkylat.fi/verkosto/maakunnalliset-kylayhdistykset/>

Suomen kylät ry. 2019. Suomen kylät ry. Viitattu 21.11.2020. <https://suomenkylat.fi/suomen-kylat-ry/>

Wikipedia, vapaa tietosanakirja: Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2020. Viitattu 2.12.2020. https://fi.wikipedia.org/wiki/Pohjois-Pohjanmaan_liitto

Kyläohjelman 2021-2025 tekijät

Belyta Tembo, Oulun ammattikorkeakoulu,
luonnonvara-ala

Joanna Kuosmonen, Oulun
ammattikorkeakoulu, luonnonvara-ala

Kuvat: Joanna Kuosmonen, Pohjois-
Pohjanmaan Kylät ry, Suomen Kylät ry, Pop-
Leader, kuvapankit Kuviasuomesta.fi ja
Pexels

SISÄLLYS

Esipuhe	4
1. Johdanto	5
2. Kyläohjelman tavoitteet	6
3. Kyläkysely	7
4. Toimenpide-ehdotuksia	8
5. Elinvoimainen kylä	9
6. Nuoret kylällä	10
7. Vapaaehtoistyö kylillä	11
8. Kylien tulevaisuus	12
9. Kylätoiminnan järjestäytyminen	13-14

ESIPUHE

Kun tämän kyläohjelman päivitystä yhdistyksessämme aloitimme, ei vielä ollut tiedossa mitä tuleva vuosi 2020 toisi tullessaan. Kukapa olisi vielä vuoden 2019 puolella osannut arvata, että tuleva vuosi tulisi jäämään historiankirjoihin pandemiavuotena ja vuotena, jolloin suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki ensimmäisen kerran sitten sotavuosien. Kulunut vuosi muutti maailmaa. Rajat menivät kiinni ja matkustaminen romahti. Liikkumien väheni ja lähikontaktit vaihtuivat etäyhteyksiin. "Niin muuttuu maailma ja me sen mukana."

Muutoksista huolimatta on kuitenkin asioita, jotka pysyvät. Ohjeistettu fyysisen etäisyyden ottaminen ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että kaikesta huolimatta tarvitsemme toisiamme. Yksin emme pärjää. Yksin ei ihminen ole olemassa. Ja jos ihmiset eivät olisi olleet yhdessä ei meitäkään olisi. Yhdessä myös voimme olla jotakin enemmän. Yhdessä saamme aikaan asioita ja yhdessä voimme myös muuttaa asioita.

Mitä yhdessä oleminen, tekeminen ja yhteistyö edellyttää. Yhdessä olemisen, yhdessä tekemisen ja yhteistyön perusta on luottamus. Luottamus luo pohjan yhdessä toimimiselle, kun taas luottamuksen puuttuminen murentaa maaperää yhdessä tekemisen jalkojen alta. Ajatelkaapa yhteiskuntaa, jossa luottamus vallitsisi kaikkien kesken ja aina voisi luottaa siihen, että jokaisen toimijan toiminta on rehellistä, vilpitöntä ja hyväntahtoista ja jokainen tyytyisi kohtuuteen.

Luottamuksen kautta luotu yhteistyö ihmisten ja yhteisöiden välillä on mahdollisuutemme. Sitä se on isommissa piireissä, mutta myös meillä yhdistys- ja kylätoiminnassa. Luottamuksen ilmapiiriä rakentamalla ja yhdessä yhteisten asioiden puolesta toimimalla rakennamme ja kehitämme kyläämme, kuntaamme, maakuntaamme ja maataamme.

Tämä kyläohjelma on tehty yhteistyössä OAMK opiskelijoiden kanssa. Ohjelmaan on kysytty mielipidetutkimuksella nuorten ajatuksia ja tunteita asumisesta kylissä ja harvaanasutulla maaseudulla. Ohjelmaan on myös selvitetty sitä yhdessä tekemisen määrää, mikä vuosittain maakuntamme kylissä talkoillaan.

Tällä edessäsi olevalla kyläohjelmalla Pohjois-Pohjanmaan kylät suuntaa seuraaviin viiteen vuoteen tässä alati muuttuvassa maailmassa.

Matti Heikkinen
puheenjohtaja
Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry

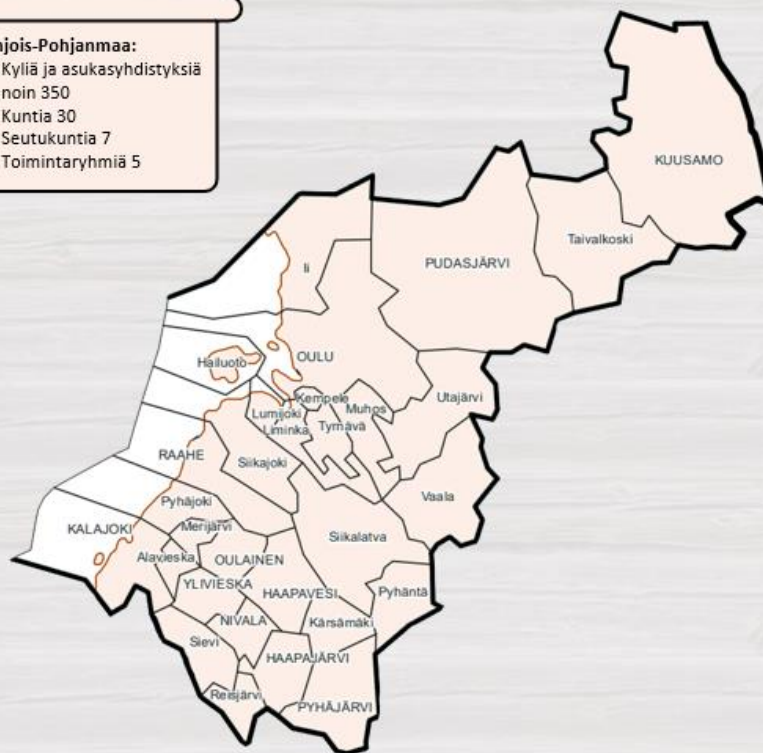
JOHDANTO

1

”Käy Kylään” on meille kaikille kyläläisille tehty kyläohjelma, johon on koottu kylätoiminnan pääpiirteet. Julkaisua varten on toteutettu kaksi kyläkyselyä, joiden pohjalta on kartoitettu kylien haasteita ja tulevaisuuden näkymiä. Toinen kyläkysely oli suunnattu Pohjois-Pohjanmaan nuorille ja toinen yleisesti kaikille maakunnan kyläläisille.

Pohjois-Pohjanmaa:

- Kyliä ja asukasyhdistyksiä noin 350
- Kuntia 30
- Seutukuntia 7
- Toimintaryhmiä 5

Kylien tulevaisuus ja aktiivisten kylätoimijoiden vähentyminen sekä ikääntyminen mietittyvät. Nuoret ovat nyt avainasemassa kylien olemassaolon ja kehityksen kannalta, siksi kyläohjelmassa on otettu huomioon erityisesti heidän mielipiteensä. Nuorten kyläkyselyyn vastasi 361 Oulun Ammattikorkeakoulussa opiskelevaa nuorta. Vastanneita löytyi jokaisesta Pohjois-Pohjanmaan kunnasta.

Toiseen kyläkyselyyn vastasi 66 kyläläistä. Suurin osa vastaajista oli yli 50-vuotiaita (73%) ja kaikista vastaajista 62% oli asunut kylässä yli 20 vuotta.

Kyläohjelma on toteutettu Oulun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan opiskelijoiden opinnäytetyönä.

KYLÄOHJELMAN TAVOITTEET

2

Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelman tavoite on toimia laajana strategisena asiakirjana maakunnan kylätoiminnan yhteisen tahtotilan, suunnitelmallisen kehittämistyön ja kylien elinvoimaisuuden edistämiseksi. Se kokoaa kylien tavoitteet yhdeksi yhteiseksi ohjelmaksi. Kyläohjelmassa katsotaan edellisten vuosien tavoitteita ja niiden toteutumista sekä tavoitteita tuleville vuosille.

Pohjois-Pohjanmaa on laaja maakunta, jossa on monenlaisia kyliä ja toimijoita. Jokaisella on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Maakunnallisen kyläohjelman tarkoituksena on antaa neuvoja, jakaa tietoa ja herätellä uusia ajatuksia.

Edeltävä kyläohjelma: "Kylä on Kyllä!", toteutettiin yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Julkaisun tekivät luonnonvara-alan opiskelijat Salla Joentakanen ja Meeri Jokela opinnäytetyönään. Vuosien 2011-2014 kyläohjelma puolestaan toteutettiin hankkeena, sen työryhmässä oli monia asiantuntijoita ja eri toimijoita.

"Käy Kylään" on järjestyksessään viides Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelma.

KYLÄKYSELY

3

Kyläkyselystä tiedotettiin Pohjois-Pohjanmaan asukkaille muun muassa Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n internetsivuilla sekä eri medioissa. Kyselyllä selvitettiin kyläläisten mielipiteitä kylien palveluista, kehittämistyöstä ja tulevaisuudesta. Kyselyyn vastasi 66 kyläläistä. Alla on kyläkyselyn vastausten perusteella tehty SWOT-analyysi.

VAHVUUDET

- ❖ Yhteishenki
- ❖ Viihtyisä ja turvallinen ympäristö
- ❖ Toimivat nettiyhteydet
- ❖ Kylätoiminta

HEIKKOUEDET

- ❖ Julkinen liikenne
- ❖ Pitkät etäisyydet
- ❖ Virkistystoiminnan puute
- ❖ Nuorten tilat

MAHDOLLISUUDET

- ❖ Etäopiskelu ja -työ
- ❖ Muuttoliike kyliin
- ❖ Kylärittäjäisyys
- ❖ Bioenergia
- ❖ Maaseudun arvostuksen kasvu
- ❖ Maaseutumatkailu

UHAT

- ❖ Väestön vanheneminen
- ❖ Autioituminen
- ❖ Heikentynyt talous
- ❖ Palveluiden väheneminen

Kyläkyselyyn vastanneet uskoivat kylien vetovoimaisuuteen ja kasvuun. Esiin nousi vuoden 2020 alussa alkanut koronapandemia ja sen vaikutus maaseudun vetovoimaisuuteen. Kylien turvallisuus, yhteisöllisyys ja ympäristö vetävät puoleensa kaupungistumisen kasvuun kyllästyneitä ihmisiä. Kyselyn mukaan kylissä työllistytään vain kohtalaisesti. Pandemian myötä monet työpaikat ja koulut siirtyivät etätöskentelyyn auttaen työn tekemistä kylissä.

Muutokset työ- ja toimintatapakulttuurissa ja yleisessä ilmapiirissä tukevat monipaikkaista asumista. Ihmiset matkaavat useampien paikkakuntien välillä työn, perheen ja harrastusten vuoksi. Ilmiössä piilee paljon mahdollisuuksia kylien kasvuun ja rittäjyyteen. Haasteena on monipaikkaisuuden kustannukset ja ekologinen näkökulma. Paikkakuntien välisen liikkumisen hiilijalanjälki, vapaa-ajan asumiseen liittyvä ympäristökuormitus ja palvelujen saatavuus vaativat vielä ratkaisuja tulevaisuudessa.

TOIMENPIDE-EHDOTUKSIA

4

Toimenpide-ehdotuksia kyläkyselyssä esille nousseisiin ongelma-kohtiin.

1. Tarjotaan kylien nuorille erilaisia harrastusvaihtoehtoja.
2. Kyliin perustetaan monipalvelukeskuksia, joista löytyy paikallisesti tarvittavat palvelut. Tarjotaan vaihtoehtoisesti liikkuvia palveluita.
3. Kannustetaan nuoria osallistumaan kylätoimintaan, tehdään yhteistyötä koulujen ja muiden yhdistysten kanssa.
4. Otetaan käyttöön ilmastoviisaita ratkaisuja: uusiutuvan energian käyttö, lähiruoka, jätteiden lajittelu ja kierrätys.
5. Edistetään kimpakyydin/kutsukyytijärjestelmän laajenemista.
6. Hyödynnetään sosiaalista mediaa kylän asioiden tiedottamisessa ja yhteishengen luomisessa. Luodaan aktiivisia virtuaalisia kyläyhteisöjä myös nuorten suosimille alustoille.
7. Toteutetaan kehittämishankkeita.
8. Kehitetään kyläavustajatoimintaa ja naapuriapua.
9. Tehdään kylän oma liiketoiminta-analyysi.
10. Pidetään kylätalot kunnossa.
11. Tuotteistetaan kylien kohteita ja tarinoita kylämatkailutuotteiksi.
12. Jokaiselle kylälle laaditaan ajanmukainen kylä- ja turvallisuussuunnitelma. Nämä pyritään saamaan osaksi kunnan ja viranomaisten omia suunnitelmia.
13. Hyödynnetään megatrendejä: ekologisuus, bioenergia, maaseutumatkailu, monipaikkaisuus, digitaalisuus, etättyö, lähiruoka...

ELINVOIMAINEN KYLÄ

5

Mistä syntyy elinvoimainen kylä?

Viihtyisä ja toimiva kylä perustuu **yhteisöllisyyteen**. Kyläläisten hyvään yhteishenkeen, aktiivisuuteen ja yhteistyöhön. **Talkootyö** kuuluu maaseutukulttuuriin oleellisesti. Muun muassa kylätalot on rakennettu ja ylläpidetty perinteisesti talkootyöllä. On tärkeää saada kaikenikäiset asukkaat osallistumaan aktiivisesti kylän toimintaan. Yhteisöllisyyttä voidaan vahvistaa esimerkiksi järjestämällä yhteisiä tapahtumia ja virkistystoimintaa.

Elinvoimainen kylä tarvitsee paikallisia yrityksiä ja paikalliset yritykset tarvitsevat paikallisia asukkaita. Kylien työpaikkoja voidaan lisätä muun muassa hanketoiminnalla ja omalla palvelutuotannolla. Hankerahoitusta on mahdollista saada erilaisiin kyläkehittäviin projekteihin. Hankkeiden avulla voidaan mm. rakentaa luontopolkuja, tehdä urheilualueita, kunnostaa kylätaloja ja ympäristöjä.

Kylätalouden vahvistaminen ja liiketoiminta vaativat suunnittelua. Kaikki kylät ovat kuitenkin erilaisia. Niiden asukasmäärä, olosuhteet ja sijainti vaihtelevat. Samat toimenpiteet eivät siis välttämättä toimi kaikissa kylissä. Kylien on arvioitava omat tarpeensa ja mahdollisuutensa palvelu- ja liiketoiminnassa. **Megatrendejä** kannattaa hyödyntää liiketoimintasuunnitelmaa tehdessä. Uusiutuvat luonnonvarat, biotalous, maaseutumatkailu, digitaalisuus, monipaikkaisuus ja etättyö ovat nousussa.

Viestintä on nykypäivänä tärkeää kylien toiminnassa. Avoin ja aktiivinen tiedottaminen oman kylän elämästä luo kuvan elinvoimaisesta kylästä. Kylillä elämisen positiivisella esiintuomisella lisätään maaseudulla asumisen houkuttelevuutta. Toimiva verkkovälitteinen viestintä lisää turvallisuutta, mahdollistaa tiedon tehokkaan jakamisen, kylän yhteishengen kehittämisen sekä helpottaa vuorovaikutusta kyläläisten välillä.

NUORET KYLÄLLÄ

6

Nuoret ovat tärkein osa kylien tulevaisuutta. Kylien tulevaisuuden suurimpia huolenaiheita ovat autioituminen, keski-ikäns nousu ja lapsiperheiden määrän lasku. Tärkeää on saada nuoret mukaan kylätoimintaan ja parantaa heidän viihtyvyyttään kylillä. Nuorten hyvä suhde kotiseutuun tulee säilyttää, jotta poismuuttaneet nuoret palaavat juurilleen. Vuonna 2020 käynnistynyt Maaseudun Sivistysliiton ”Tää on mulle tärkeä” (TOMT) -hanke tutkii nuorten suhdetta kotiseutuunsa ja paluumuuton mahdollisuutta.

Palveluiden ja kyläkoulujen väheneminen on huolestuttavaa ja vaikuttaa negatiivisesti kylien vetovoimaisuuteen. Kuitenkin 33,5% kyselyyn vastanneista nuorista harkitsi kylään muuttamista. Lisäksi 4% harkitsisi kylään muuttoa eläköidyttyään.

Miten nuoret saadaan viihtymään kylillä?

Nuorille tärkeää on päästä harrastamaan ja kehittämään itseään. Harrastamahdollisuudet ja monipuoliset palvelut parantavat nuorten viihtyvyyttä ja lisäävät myös kylien vetovoimaisuutta ja houkuttelevuutta. Nykymaailmassa digitaalisuus lisääntyy, joten toimivat internetyhteydet ovat tärkeitä erityisesti nuorille. Nuorten kyselyssä selvitettiin, mitä he tahtovat omalta kylältään. Kylän aktiivisuus, hyvä yhteishenki, nuorten huomioiminen, kyläkoulu, hyvät internetyhteydet, liikkumismahdollisuudet, ympäristön viihtyisyys ja palvelut nousivat vastauksissa esille.

Esimerkkejä nuorten harrastustoiveista kylille:

- Skeittipuistot
- Pelikentät
- Liikuntakerhot, urheilutoimintaa
- Sienestys, metsästys ja puutarhakerhot

VAPAAEHTOISTYÖ KYLILLÄ

7

Kylien vahvuus on niiden yhteishenki ja vapaaehtoistyö. 73% kyläkyselyyn vastanneista on tehnyt vapaaehtoistyötä viimeisen vuoden aikana oman kylänsä hyväksi. Eniten aikaa oli käytetty tapahtumien järjestämiseen ja niissä talkoolaisena toimimiseen. Kylissä monet tapahtumat ja hankkeet valmistuvat vapaaehtoisvoimin, mikä lisää kyläläisten yhteishenkeä ja yhteisöllisyyttä.

Vapaaehtoistyö on palkatonta ja omaehtoista yleishyödyllistä toimintaa, jonka avulla kerho-, seura- ja yhdistystoiminta on mahdollista kylillä. Vapaaehtoistyö on myös erinomainen keino ylläpitää sosiaalisia suhteita. Erityisesti vanukset hyötyvät suuresti naapuriavusta, kyläavustajista ja vapaaehtoisten seurasta.

Helsingin Yliopiston Ruralia-instituutin vuonna 2011 tekemän tutkimuksen mukaan kansalaistoimintaan laitettu euro saadaan yhteiskunnalle kuusinkertaisena takaisin. Suomessa **vapaaehtoistyön vuosittainen arvo** on noin 3 miljardia euroa, eli 1,5 prosenttia Suomen BKT:sta. (Hirvonen & Puolitaival 2019, 43).

Kuitenkaan kaiken vapaaehtoistyön arvoa ei voida mitata rahassa. Vapaaehtoistyö kerryttää ennen kaikkea sosiaalista pääomaa. Ihmisten luottamus toisiinsa ja osallistuminen kansalaistoimintaan ovat sosiaalisen pääoman mittareita. Sosiaalisen pääoman vahvuus heijastuu suoraan yhteisön taloudelliseen menestykseen ja hyvinvointiin.

KYLIEN TULEVAISUUS

8

Vuoden 2020 kevät on tutustuttanut monet **etätyöskentelyyn**. Erityisesti nuoret nostivat kyselyssä esille etätöön ja –opiskelun mahdollisuudet. Nuorten ei välttämättä tarvitse muuttaa opiskelujen perässä suurempiin kyliin ja taajamiin, kun koulut tarjoavat myös etäopetusta.

Kiireisessä maailmassa maanläheisyys ja oma rauha houkuttelevat. Monet tutkimukset ennustavat **muuttoliikkeen** kääntymistä kaupungeista kyliin ja muutos on jo nähtävissä. Tilastojen mukaan kaupungista maaseudulle on muutettu kasvavassa määrin. Kaupungistumisen hidastumista ja pienempiin kyliin palaamista kutsutaan niin sanotuksi Nurmijärvi-ilmiöksi. Matkailu ja vapaa-ajan asuminen ovat myös nousussa, joka antaa kylille uusia elinkeinomahdollisuuksia.

Monipaikkaisuus on maaseudun tulevaisuuden kehityksen suunta. Tästä syystä hyvien yhteyksien ja tieverkostojen ylläpitäminen on ensiarvoisen tärkeää. Mökkeilyn ja vapaa-ajan asumisen lisäksi osa-aikainen asuminen maalla on nostanut suosiotaan. Etätyöskentely osan kuukaudesta tai jopa vuodesta tuo liikettä kehyskuntiin ja kylille. Monipaikkaisuus on myös osa ihmisten identiteettiä, monet tuntevat olevansa sekä maalaisia että kaupunkilaisia.

Ilmastomuutoksen myötä ihmiset ovat yhä kiinnostuneempia ekologisista valinnoista. Arvostus lähiruokaa, hiilineutraaliutta ja biotaloutta kohtaan on nousussa, joten ilmastoviisaat kylät houkuttelevat asujia tulevaisuudessa. Ilmastoviisas kylä ottaa huomioon ympäristön pyrkimällä toimimaan kestävästi ja minimoimalla hiilipäästöjä. Ilmastoviisaan kylän ratkaisuja ovat esimerkiksi kierrätys, uusiutuvien energianlähteiden käyttö, kimppakyytien järjestäminen, hävikkiruuan vähentäminen ja kestävä rakentaminen.

Yrittäjyys kylissä kuten muuallakin on mahdollisuuksien huomaamista ja niihin tarttumista. Kylien on tärkeää tarttua hyvin yritysideoihin ja tukea innovatiivisia yrittäjiä. Kylien luonto ja ikääntyvä väestö tarjoavat uusia mahdollisuuksia elinkeinotoimintaan. Maaseutumatkailun kasvu ja biotalous luovat liiketoimintamahdollisuuksia kylille ja tuovat lisää kaivattuja työpaikkoja maaseudulle.

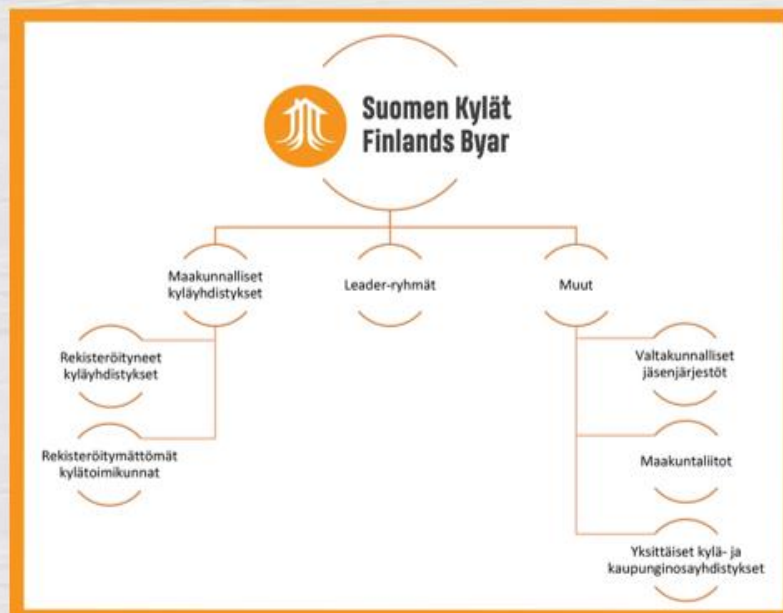
KYLÄTOIMINNAN JÄRJESTÄYTYMINEN

9

Kunta on kylän tärkein yhteistyökumppani. Kylien asukkaat voivat edustaa itseään kunnan luottamustehtävissä sekä kylä- ja asukas yhdistysten kautta. Kunnat myöntävät kylille rahoitusta kehittämiskohteisiin ja auttavat usein hankkeiden väliaikaisrahoituksessa.

Suomen Kylät ry on "Kylätoiminnan sekä Leader-ryhmien äänenkannattaja ja edunvalvoja". Se on valtakunnallisesti merkittävin kylätoiminnan organisaatio ja sen toimintaan kuuluu maaseudun kehittämisen linjausten ja strategian luominen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Se edustaa noin 4000 kyläyhdistystä ja –toimikuntaa, 19 maakunnallista kylien yhteenliittymää, 54 seudullista Leader-ryhmää sekä kuntatason kylien yhteenliittymiä ja kaupunginosayhdistyksiä. Suomen Kylät ry tekee poliittisesti sitoutumattomana yhteistyötä eduskunnan, ministeriöiden ja keskusjärjestöjen kanssa edistääkseen kylien ja paikallisyhteisöjen asioita. Lisätiedot: www.kylatoiminta.fi

Pohjois-Pohjanmaan kylät ry on poliittisesti sitoutumaton maakunnallinen kylien ja asukas yhdistysten edunvalvoja. Yhdistyksen tavoitteena on edistää kylä- ja asukas yhdistysten sekä tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden välistä yhteistyötä. Yhdistys järjestää vuosittain maakunnalliset kyläpäivät ja valitsee maakunnan Vuoden Kylän. Lisätiedot: www.ppkylat.fi

Pohjois-Pohjanmaan Kylät

Yhteyshenkilöt 2021

Oulunkaaren seutukunta

Anita Sievänen
0400 461 880
anita.sievanen@gmail.com

Oulun seutukunta

Juha H. Kukkohovi
050 303 1850
juha.kukkohovi@gmail.com

Raahen seutukunta

Kari Pietilä
040 028 2888
kariyeti@gmail.com

Ylivieskan seutukunta

Keijo Pylväs
044 230 1017
keijo.pylvas@gmail.com

Koillismaan seutukunta

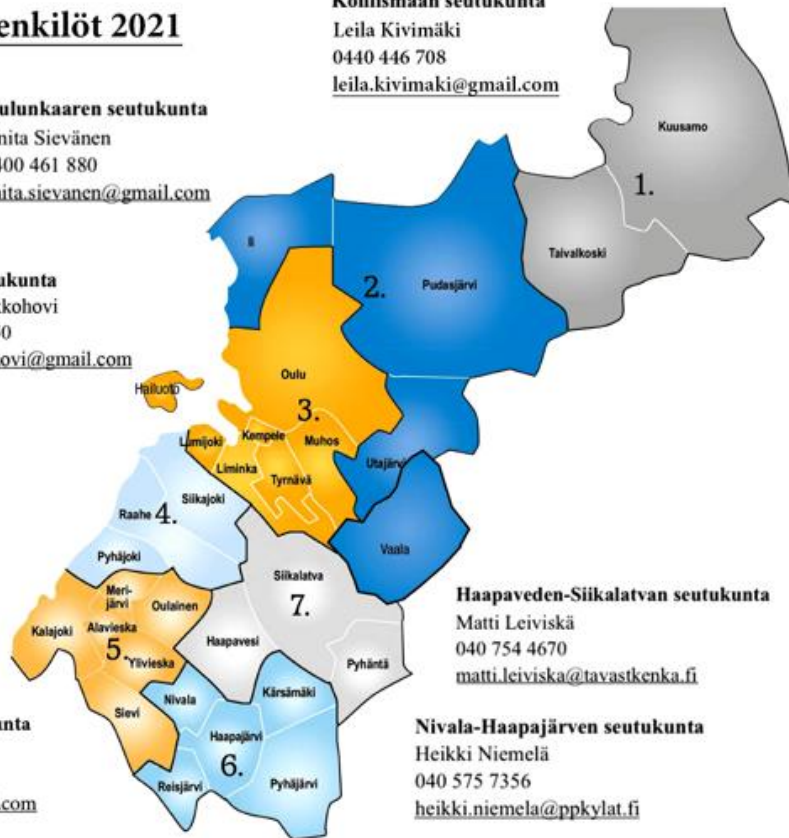
Leila Kivimäki
0440 446 708
leila.kivimaki@gmail.com

Haapaveden-Siikalatvan seutukunta

Matti Leiviskä
040 754 4670
matti.leiviska@tavastkenka.fi

Nivala-Haapajärven seutukunta

Heikki Niemelä
040 575 7356
heikki.niemela@ppkylat.fi

- 1. Koillismaan seutukunta
- 2. Oulunkaaren seutukunta
- 3. Oulun seutukunta
- 4. Raahen seutukunta

- 5. Ylivieskan seutukunta
- 6. Nivala-Haapajärven seutukunta
- 7. Haapaveden-Siikalatvan seutukunta

Puheenjohtaja
Heino Ervasti
0400 294 754
heino.ervasti@otso.fi

Toiminnanjohtaja
Esa Aunola
040 551 3986
esa.aunola@ppkylat.fi

Pohjois-Pohjanmaan Kylät

OAMK

OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Pohjois-Pohjanmaan kyläkysely 2020

Hei kyläläinen!

Tervetuloa vastaamaan Pohjois-Pohjanmaan kyläkyselyyn! Olemme Oulun ammattikorkeakoulun luonnonvara-alan opiskelijoita ja toteutamme opinnäytetyönä Pohjois-Pohjanmaan kyläohjelmaa vuosille 2021-2025. Julkaisua varten kartoitamme kylien nykytilaa, kehittämiskohteita ja vapaaehtoistyön määrää. Tätä varten tarvitsimme teidän kyläläisten apua. Vastaukset käsitellään nimettöminä. Kyselyn vastaamiseen menee n. 10 minuuttia.

1. Millä tavoin seuraavat palvelut toteutuvat kylässasi? Arvioi nykytilannetta asteikolla 1-5. (1 täysin eri mieltä, 2 eri mieltä, 3 en osaa sanoa, 4 samaa mieltä ja 5 täysin samaa mieltä)

	1	2	3	4	5
Kylässä on tarpeeksi harrastemahdollisuuksia *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylällä on riittävästi yhteistä toimintaa *	☐	☐	☐	☐	☐
Teiden kunnosta pidetään huolta *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä julkinen liikenne *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylän ympäristö on viihtyisä *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on tarpeeksi virkistystoimintaa vanhuksille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on tarpeeksi virkistystoimintaa nuorille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on tarpeeksi virkistystoimintaa lapsille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kyläläisten yhteishenki on hyvä *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylällä työllistyminen on mahdollista *	☐	☐	☐	☐	☐

2. Arvioi miten kylässäsi toteutuvat seuraavat tavoitteet.

(1 huonosti/ei ollenkaan, 2 kohtalaisesti, 3 tyydyttävästi, 4 hyvin ja 5 erinomaisesti)

	1	2	3	4	5	En osaa sanoa
Kylässä on toimiva kylätalo *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylän ja kunnan vuorovaikutus toimii *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvät nettiyhteydet *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä tiestö *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisyys on osa kylän arkipäivää *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisyys näkyy kansainvälisinä yrityksinä ja ystävyyskylinä *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnassa on virkavastuussa toimiva yhdistysten yhdyshenkilö *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylän nuorilla on omat tilat *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylän nuoret ovat mukana toiminnassa *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhusten palvelut ovat riittäviä *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kylä päivittää kyläsuunnitelmaa vuosittain *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyläsuunnitelma on osa kuntasuunnitelmaa *	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry tukee kylän toimintaa *	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vapaaehtoistyöllä, vapaaehtoistoiminnalla ja talkootyöllä tarkoitetaan samaa asiaa. Vapaaehtoistyö tarkoittaa, että tehdään työtä ilman vastiketta. Kyläyhdistyksessä tehtäviä vapaaehtoistöitä voivat olla esimerkiksi ympäristön kunnossapito ja rakennustyöt, tapahtumien järjestäminen, naapuriapu, suunnittelu ja kokoontumiset.

3. Oletko tehnyt vapaaehtoistyötä kylällesi viimeisen vuoden aikana? *

Kyllä

En

4. Mitä vapaaehtoistöitä olet tehnyt? Arvioi myös tuntimääräisesti (h) paljonko olet tehnyt kyseisiä vapaaehtoistöitä vuodessa. Huomioi, että tuntimäärä on helppo arvioida alakanttiin! *

- Tapahtumien järjestäminen
- Suunnittelutyö
- Materiaalin hankinta
- Tapahtumissa talkoolaisena oleminen
- Ympäristön kunnossapito (haravointi ynm.)
- Kokoukset
- Leivonta (esim. tapahtumiin)
- Toimistohommat (esitteiden teko, graafinen suunnittelu, nettipäivitysten teko)
- Konetyöt (lumityöt, hiekotus, hiihtolatujen ylläpito..)
- Naapuriapu
- Muu, mikä? Kerro myös tuntimäärä (h)

5. Millä tavoin olet mukana kylätoiminnassa? *

- Kyläyhdistyksen hallituksen jäsenenä
- Olen osallistunut tapahtumiin
- Olen osallistunut harrastustoimintaan
- En ole ollut mukana kylätoiminnassa
- Muuten, miten

6. Arvioi paljonko kylässäsi tehdään vuoden aikana vapaaehtoistyötä *

- 0-500 tuntia
- 500-1000 tuntia
- 1000-1500 tuntia
- 1500-2000 tuntia
- 2000-2500 tuntia
- 2500-3000 tuntia
- En osaa sanoa

7. Mitä tahtoisit kylätoiminnalta? Millainen on mielestäsi kylien tulevaisuus?

8. Vapaa sana

9. Missä kunnassa asut? *

- Alavieska
- Haapajärvi
- Haapavesi
- Hailuoto
- Ii
- Kalajoki
- Kempele
- Kuusamo
- Kärsämäki
- Liminka
- Lumijoki
- Merijärvi
- Muhos
- Nivala
- Oulainen
- Oulu
- Pudasjärvi
- Pyhäjoki
- Pyhäjärvi
- Pyhäntä
- Raahе
- Reisjärvi
- Sievi
- Siikajoki
- Siikalatva
- Taivalkoski
- Tyrnävä

10. Ikä *

- <16 v.
- 16-20 v.
- 21-30 v.
- 31-40 v.
- 41-50 v.
- 51-60 v.
- >60 v.

11. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua määritellä

12. Kuinka kauan olet asunut kylässäsi? *

- alle 1 v.
- 1-5 v.
- 5-10 v.
- 10-15 v.
- 15-20 v.
- yli 20 v.

Pohjois-Pohjanmaan nuorten kyläkysely 2020

Hei Oulun ammattikorkeakoulussa opiskeleva Pohjois-Pohjanmaalta kotoisin oleva nuori!

Teemme opinnäytetyönä Pohjois-Pohjanmaan uutta kyläohjelmaa vuosille 2021-2025. Tahtoisimme selvittää alueen nuorten näkemystä kylistä ja kylätoiminnasta. Kysely on tarkoitettu pääasiassa 18-29 -vuotiaille. Emme kerää henkilötietoja. Vastaukseen menee alle 10 minuuttia.

1. Mistä kunnasta olet kotoisin? *

- Alavieska
- Haapajärvi
- Haapavesi
- Hailuoto
- Ii
- Kalajoki
- Kempele
- Kuusamo
- Kärsämäki
- Liminka
- Lumijoki
- Merijärvi
- Muhos
- Nivala
- Oulainen
- Oulu
- Pudasjärvi
- Pyhäjoki
- Pyhäjärvi
- Pyhäntä
- Raahе
- Reisjärvi
- Sievi
- Siikajoki
- Siikalatva
- Taivalkoski
- Tyrnävä

Kylällä tarkoitetaan pienehköä asutusyhteisöä, jossa on asukkaita muutamasta kymmenestä muutamaa tuhatta.

2. Oletko kotoisin kylältä ? *

Kyllä

En

3. Oletko harkinnut muuttavasi kylään? *

Kyllä

Kyllä, eläköidyttyäni

En ole harkinnut asiaa

Asun jo kylässä

4. Arvioi asteikolla, kuinka tärkeitä kyseiset asiat ovat kylässä? (1 ei yhtään tärkeää, 2 jokseenkin tärkeää, 3 en osaa sanoa, 4 tärkeää, 5 erittäin tärkeää)

	1	2	3	4	5
Kylän ympäristö on viihtyisä *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylällä on hyvät nettiyhteydet *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylällä on hyvä tiestö *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä julkinen liikenne *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on monipuolisesti palveluita *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on virkistystoimintaa vanhuksille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on virkistystoimintaa nuorille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on virkistystoimintaa lapsille *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä yhteishenki *	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorilla on yhteiset toimitilat *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylä tarjoaa työpaikkoja *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylällä on oma kyläkoulu *	☐	☐	☐	☐	☐

5. Arvioi kuinka hyvin kylässäsi toteutuvat seuraavat tavoitteet (1- Huonosti/ei ollenkaan, 2- Kohtalaisesti, 3-tydyttävästi, 4- hyvin, 5- Erinomaisesti).

	1	2	3	4	5
Kylässä on harrastemahdollisuuksia nuorille *	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorilla on yhteiset toimitilat *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylä on turvallinen kasvuympäristö *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on monipuolisesti palveluita *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvät työmahdollisuudet *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä julkinen liikenne *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvät nettiyhteydet *	☐	☐	☐	☐	☐
Kylässä on hyvä yhteishenki *	☐	☐	☐	☐	☐

6. Millä tavoin olet ollut mukana kylätoiminnassa *

Kyläyhdistyksen hallituksen jäsenenä

Talkoolaisena

Olen osallistunut tapahtumiin

Olen järjestänyt tapahtumia

En ole osallistunut kylätoimintaan

Muuten, miten

7. Millaista kylätoimintaa toivoisit? *

Talkoita

Kerhoja

Harrastustoimintaa, mitä?

Koulutustapahtumia

Muuta, mitä?

8. Millainen on mielestäsi kylien tulevaisuus?

9. Mitä toivoisit kylältäsi?
